

**HOTUBA YA WAZIRI WA MAMBO YA
NDANI YA NCHI MHESHIMIWA CHARLES MUHANGWA KITWANGA (MB),
AKIWASILISHA BUNGENI MAKADIRIO YA MAPATO NA MATUMIZI YA
WIZARA YA MAMBO YA NDANI YA NCHI KWA MWAKA 2016/2017**

**HOTUBA YA WAZIRI WA MAMBO YA
NDANI YA NCHI MHESHIMIWA CHARLES MUHANGWA KITWANGA (MB)
AKIWASILISHA BUNGENI MAKADIRIO YA MAPATO NA MATUMIZI YA
WIZARA YA MAMBO YA NDANI YA NCHI KWA MWAKA 2016/2017**

I. UTANGULIZI

1. **Mheshimiwa Spika**, naomba kutoa hoja kwamba Bunge lako Tukufu, baada ya kuzingatia taarifa iliyowasilishwa mapema leo na Mwenyekiti wa Kamati ya Kudumu ya Bunge ya Mambo ya Nje, Ulinzi na Usalama, likubali kupokea, kujadili na kupitisha makadirio ya mapato na matumizi ya Wizara ya Mambo ya Ndani ya Nchi kwa mwaka wa fedha wa 2016/2017.

2. **Mheshimiwa Spika**, awali ya yote na kwa masikitiko makubwa naomba kuchukua nafasi hii kutoa rambirambi na salamu zangu za pole kwa familia na wananchi wa mikoa mbalimbali ya Tanzania kutokana na mvua kubwa iliyonyesha katika vipindi tofauti mwaka huu na kusababisha mafuriko na hivyo kuleta adha kubwa kwa wananchi ikiwemo vifo na uharibifu wa mali na miundombinu. Aidha, nawapa pole ndugu na jamaa wa marehemu waliopoteza maisha yao kutokana na matukio hayo.

3. **Mheshimiwa Spika**, naomba pia kutumia fursa hii kutoa masikitiko yangu kwa familia na wananchi kwa ujumla kutokana na vifo, ulemavu, upotevu na uharibifu wa mali na miundombinu vilivyosababishwa na ajali za barabarani, angani, majini na nchi kavu katika kipindi chote toka mwezi Julai, 2015. Aidha, nawapa pole ndugu na jamaa wa marehemu waliopoteza maisha katika matukio hayo. Namuomba Mwenyezi Mungu aziweke roho za marehemu wote mahali pema peponi, Amina.

4. **Mheshimiwa Spika**, kwa namna ya pekee napenda kuwapongeza Mheshimiwa Dkt. John Pombe Joseph Magufuli kwa kuchaguliwa kuwa Rais wa Jamhuri ya Muungano wa Tanzania, Mheshimiwa Samia Suluhu Hassan kuwa Makamu wa Rais wa Jamhuri ya Muungano wa Tanzania na Mheshimiwa Dkt. Ali Mohamed Shein kwa kuchaguliwa kuwa Rais wa Zanzibar na Mwenyekiti wa Baraza la Mapinduzi. Aidha, napenda kuchukua nafasi hii kumpongeza Mheshimiwa Majaliwa Kassim Majaliwa (Mb) kwa kuteuliwa na hatimaye kupitishwa na Bunge lako Tukufu kuwa Waziri Mkuu wa Jamhuri ya Muungano wa Tanzania.

5. **Mheshimiwa Spika**, napenda kuchukua nafasi hii kumshukuru Mheshimiwa Rais wa Jamhuri ya Muungano wa Tanzania kwa kuonesha imani kwangu na kunipa dhamana ya kuongoza Wizara ya Mambo ya Ndani ya Nchi. Nami naahidi kufanya kazi kwa uaminifu.

6. **Mheshimiwa Spika**, vilevile, kwa umuhimu mkubwa naomba niwashukuru Rais wa Jamhuri ya Muungano wa Tanzania, Makamu wa Rais wa Jamhuri ya Muungano wa Tanzania na Rais wa Zanzibar na Mwenyekiti wa Baraza la Mapinduzi kwa maelekezo yao mbalimbali yanayohusu Wizara yangu na Mheshimiwa Waziri Mkuu kwa kuhimiza utekelezaji wake.

7. **Mheshimiwa Spika**, aidha, napenda kumpongeza Mheshimiwa Waziri Mkuu kwa hotuba yake aliyoitoa mapema katika mkutano huu wa Bunge ambayo pamoja na mambo mengine imetoa mwelekeo wa kazi za Serikali kwa mwaka wa fedha 2016/2017.

8. **Mheshimiwa Spika**, napenda kuishukuru kwa dhati Kamati ya Kudumu ya Bunge ya Mambo ya Nje, Ulinzi na Usalama chini ya Mwenyekiti wake, Mheshimiwa Balozi Adadi Mohamed Rajabu, Mbunge wa Jimbo la Muheza, kwa kuipokea na kuifanyia uchambuzi wa kina taarifa ya Ulinzi na Usalama ya mwaka wa fedha 2015/16 na Makadirio ya Mapato na Matumizi ya Wizara ya Mambo ya Ndani ya Nchi kwa mwaka 2016/2017. Ninaishukuru pia Kamati hiyo kwa maelekezo na ushauri wao wenye lengo la kuboresha utendaji kazi wa Wizara yangu.

9. **Mheshimiwa Spika**, majukumu ya msingi ya Wizara ya Mambo ya Ndani ya Nchi ni kulinda usalama wa raia na mali zao, kuhifadhi na kuwarekebisha wafungwa, kutoa huduma za zimamoto na uokoaji, kuwezesha na kudhibiti uingiaji na utokaji nchini wa raia na wageni, kutekeleza Programu ya Huduma kwa Jamii, kuwahudumia wakimbizi waliopo nchini na kuandaa na kutoa vitambulisho vya Taifa. Majukumu haya yanatekelezwa kupitia Jeshi la Polisi, Jeshi la Magereza, Jeshi la Zimamoto na Uokoaji, Idara ya Uhamiaji, Idara ya Huduma kwa Jamii, Idara ya Wakimbizi na Mamlaka ya Vitambulisho vya Taifa.

II. TAARIFA YA UTEKELEZAJI WA MALENGO YA ILANI YA UCHAGUZI YA CCM KATIKA KIPINDI CHA 2015/2016

10. **Mheshimiwa Spika**, Wizara ya Mambo ya Ndani ya Nchi ina malengo 5 ya kutekeleza yanayotokana na Ilani ya Uchaguzi ya CCM. Taarifa ya utekelezaji wa malengo hayo kwa mwaka wa fedha 2015/2016 ni kama ifuatavyo:-

a) Kuendeleza Utawala Bora na Demokrasia

11. **Mheshimiwa Spika**, Wizara yangu imeendelea kutekeleza majukumu yake kwa kuzingatia sheria, kanuni na taratibu mbalimbali za utawala bora. Maeneo husika ni pamoja na uzingatiaji wa haki za binadamu, ulinzi na huduma kwa wafungwa na mahabusu, wakimbizi na watafuta hifadhi, matumizi ya adhabu

mbadala wa vifungo, usajili wa vyama vya kijamii na kidini, kupiga vita biashara haramu ya binadamu na vilevile utoaji wa Vitambulisho vya Taifa kwa raia, wageni wakaazi na wakimbizi.

b) Kuviiimarisha Vyombo vya Ulinzi na Usalama

12. **Mheshimiwa Spika**, Wizara yangu inaendelea kujenga uwezo wa watendaji katika vyombo vya Ulinzi na Usalama ikiwemo kutoa mafunzo, ujenzi wa ofisi na makazi kwa askari na watumishi pamoja na kuwapatia zana za kisasa za kufanyia kazi. Katika kipindi cha Julai, 2015 hadi Machi, 2016 askari 12,844 kutoka Polisi, Magereza, Zimamoto na Uokoaji na Uhamiaji wamepatiwa mafunzo katika fani mbalimbali ambapo Polisi ni 8,894 Magereza 3,076, Zimamoto na Uokoaji 505 na Uhamiaji 369. Aidha, Chuo cha Maafisa Magereza Ukonga kimefanikiwa kupata usajili wa kudumu kutoka Baraza la Taifa la Elimu ya Ufundi (*National Council for Technical Education – NACTE*) na sasa ni Chuo cha Taaluma ya Urekebishaji ambacho kina mamlaka kamili ya kujiendesha (*Autonomous*). Kuwepo kwa Chuo cha Taaluma ya Urekebishaji kutasaidia kutoa elimu stahiki ya Urekebishaji itakayotambulika ndani na nje ya Nchi. Elimu hii itaongeza weledi wa askari wetu watakaopitia kwenye Chuo hiki. Aidha, mpango huu wa vyuo kujiendesha upo pia katika vyuo vya Polisi na baadae utanzishwa katika Chuo cha Uhamiaji.

c) Kujenga Uwezo wa Kukabili Majanga

13. **Mheshimiwa Spika**, katika mwaka 2015/2016 Jeshi la Zimamoto na Uokoaji limeajiri askari wapya 481 na kuwapatia mafunzo ya namna ya kukabiliana na majanga ya moto pamoja na majanga mengine. Aidha, askari 157 wanaendelea kupatiwa mafunzo ya namna ya kukabiliana na majanga mbalimbali katika Chuo cha Zimamoto na Uokoaji kilichopo Chogo- Handeni, mkoani Tanga.

d) Mapambano Dhidi ya Dawa za Kulevya

14. **Mheshimiwa Spika**, mapambano dhidi ya biashara haramu ya dawa za kulevya yaliendelezwa. Katika mwaka wa fedha 2015/16 Jeshi la Polisi liliendelea kuzifanyia kazi taarifa za wananchi zilizolenga kuwadhibiti wafanyabiashara wa dawa za kulevya. Aidha doria, misako na operesheni maalum zilifanyika nchi nzima ikiwemo katika bahari ya Hindi, viwanja vya ndege, stendi za mabasi yaingiayo na kutoka nchini pamoja na maeneo yenye magenge ya vijana ili kudhibiti uingizaji wa dawa za kulevya nchini.

e) Usalama kwa Makundi Maalum

15. **Mheshimiwa Spika**, makundi haya yanajumuisha watu wenye ualbino, wazee, walemavu wa viungo, watoto na wanawake. Katika mwaka wa fedha 2015/2016 Jeshi la Polisi liliendesha operesheni kabambe ili kuimarisha usalama wa makundi maalum nchi nzima. Hadi kufikia Machi, 2016 jumla ya watuhumiwa 135 walikamatwa na kufikishwa mahakamani ambapo kesi hizo zipo katika hatua mbalimbali. Kwa nafasi hii kupitia Bunge lako tukufu nitoe rai kwa wananchi waache tabia ya kuyasakama makundi haya kwa sababu mbalimbali ikiwemo ya ushirikina. Wizara yangu itaendelea kutoa elimu kwa kushirikiana na wadau mbalimbali mkiwemo ninyi waheshimiwa wabunge ili kukomesha tatizo hili.

III. HALI YA USALAMA NCHINI

16. **Mheshimiwa Spika**, wajibu wa kwanza wa Serikali ni kulinda usalama wa raia na mali zao na kuhakikisha uwepo wa amani na utulivu. Napenda kuvishukuru vyombo vilivyo chini ya Wizara ya Mambo ya Ndani ya Nchi kwa ushirikiano wao na vyombo vingine vya dola kwa kutoa mchango mkubwa katika kudumisha amani na utulivu nchini katika kipindi cha mwaka 2015/2016. Changamoto zinazokabili utekelezaji wa majukumu haya ni pamoja na kuendelea kuwepo kwa makosa ya usalama barabarani, kuongezeka kwa mbinu za uhalifu, biashara ya madawa ya kulevya, biashara haramu ya usafirishaji wa binadamu, migogoro ya kijamii, msongamano magerezani, majanga mbalimbali na uhamiaji haramu.

Hali ya Uhalifu na Makosa ya Jinai

17. **Mheshimiwa Spika**, kimsingi hali ya usalama nchini ilikuwa ya kuridhisha, takwimu zinaonesha kuwa katika kipindi cha Julai, 2015 hadi Machi, 2016 jumla ya makosa makubwa ya jinai 53,201 yaliripotiwa katika vituo vya Polisi kote nchini ikilinganishwa na makosa 47,942 yaliyoripotiwa katika kipindi kama hiki mwaka 2014/2015 ikiwa ni ongezeko la makosa 5,259 sawa na asilimia 11. Ongezeko la makosa haya yaliyoripotiwa limetokana na kusogezwa kwa huduma za kipolisi hadi ngazi ya Kata/Shehia na kuongezeka kwa elimu ya Usalama wa Raia kwa wananchi ambao wameelewa umuhimu wa kutoa taarifa za uhalifu kwa vyombo vya dola. Jeshi la Polisi litaendelea kuongeza juhudi katika kukabiliana na uhalifu nchini.

18. **Mheshimiwa Spika**, katika mwaka 2015/16 kumekuwa na matukio ya kuvamiwa kwa vituo vya polisi, kuuu askari pamoja na kuporwa silaha na risasi. Matukio ya uvamizi wa vituo vya polisi yamepungua kutoka 8 mwaka 2014/2015

hadi kufikia matukio 6 mwaka 2015/2016 ambapo jumla ya askari 4 na raia mmoja waliuawa ambapo silaha 22 na risasi 273 ziliporwa. Jeshi la Polisi limefanikiwa kuwakamata watuhumiwa 17 waliohusika na uvamizi wa vituo na kupata silaha zote zilizoporwa katika vituo vya Stakishari, Tanga na Ikwiriri. Katika tukio la Stakishari silaha 14 zilizoporwa zilikamatwa ambapo watuhumiwa 13 walifikishwa mahakamani. Katika tukio la Tanga silaha mbili zilizoporwa zote zilikamatwa. ambapo mtuhumiwa mmoja alikamatwa na kufikishwa mahakamani. Aidha, katika tukio la Ikwiriri silaha 6 na risasi 273 zilizoporwa zote zilikamatwa na watuhumiwa watatu walikamatwa na kufikishwa mahakamani. Serikali kupitia Wizara ya Mambo ya Ndani ya Nchi inakemea tabia hii ya kuvamia vituo vya polisi ambayo inaambatana na dalili za vimelea vya ugaidi na kuomba jamii iwafichue waovu wanaotenda vitendo hivi ili kudumisha hali ya ulinzi na usalama nchini.

19. **Mheshimiwa Spika**, tatizo la biashara haramu na matumizi ya dawa za kulevya limeendelea kuwepo hapa nchini. Katika kukabiliana na biashara hiyo Jeshi la Polisi kwa mwaka wa fedha 2015/16 limeendelea kufanya doria, misako na operesheni maalum nchi nzima ikiwemo katika bahari ya Hindi na fukwe zake, mipakani, magenge ya vijana, viwanja vya ndege na stendi za mabasi yaingiayo na kutoka nchini. Hatua hizo zililenga kudhibiti uingizaji, usafirishaji, uuzaji na utumiaji wa dawa za kulevya.

20. **Mheshimiwa Spika**, juhudi za kupambana na biashara haramu ya madawa ya kulevya zinaendelea na Serikali haitakuwa na msamaha wala suluhu kwa wahusika wote. Natoa rai kwa watu wote kutojihusisha na uuzaji, utumiaji na usafirishaji wa madawa haya.

Hali ya Usalama Barabarani

21. **Mheshimiwa Spika**, ajali za barabarani zimeendelea kupungua. Takwimu zinaonesha kuwa katika kipindi cha Julai, 2015 hadi Machi, 2016 jumla ya ajali za barabarani 6,984 zilitokea katika maeneo mbalimbali ambapo watu 2,577 walipoteza maisha na wengine 7,503 walijeruhiwa ikilinganishwa na ajali 8,072 zilizotokea katika kipindi kama hicho mwaka 2014/2015 na kusababisha vifo vya watu 2,883 na majeruhi 9,370. Upungufu huu wa ajali ni sawa na asilimia 13. Ajali hizi zimeendelea kuleta madhara makubwa kwa wananchi kwani idadi ya majeruhi na vifo bado ni kubwa. Ajali nyingi kati ya hizo zimesababishwa na uzembe wa madereva kutozingatia Sheria za Usalama Barabarani ikiwa ni pamoja na mwendo kasi, ulevi, ubovu wa magari na miundombinu na pia kuendesha magari bila kujali watumiaji wengine wa barabara .

22. **Mheshimiwa Spika**, kutokana na makosa ya usalama barabarani kuwa tishio kwa usalama wa wananchi, Jeshi la Polisi kwa kushirikiana na wadau wengine kama vile SUMATRA, Shirika la Viwango Tanzania (TBS), TANROADS na Shule za Udereva zilizosajiliwa limeendelea kuchukua hatua za kuzuia na kudhibiti vyanzo vya ongezeko la ajali za barabarani. Hatua hizo ni pamoja na kutoa elimu ya kuzingatia Sheria za Usalama Barabarani kwa watumiaji wa barabara wakiwemo madereva wa bodaboda, kufanya doria za masafa mafupi na marefu katika barabara kuu, ukaguzi wa magari makubwa na madogo, kutumia kamera (tochi) za kutambua madereva wanaoendesha mwendo kasi, kusimamia zoezi la utoaji wa leseni mpya za udereva, kuwahamasisha abiria kutoa taarifa mapema za madereva wanaokiuka Sheria za Usalama Barabarani, kuwaelekeza wamiliki wa mabasi kubandika kwenye mabasi yao namba za simu za viongozi wa Polisi, kuwafikisha mahakamani madereva wazembe na kuwachukulia hatua za kinidhamu askari wanaojihusisha na vitendo vya kuomba na kupokea rushwa toka kwa madereva. Aidha, mifumo mipya ya udhibiti wa makosa ya usalama barabarani ikiwemo tozo za papo kwa papo kwa kutumia mashine za kielektroniki umeweza kusaidia kudhibiti ajali za barabarani. Hata hivyo, katika mwaka 2016/17 Jeshi lina mpango wa matumizi ya mfumo wa pointi na ufungaji wa kamera za kudumu za barabarani ili kusaidia udhibiti wa ajali za barabarani.

23. **Mheshimiwa Spika**, katika mwaka wa fedha 2016/2017 Serikali itakamilisha taratibu za kuanzisha ukaguzi wa lazima wa magari yote nchini (*Mandatory Vehicle Inspection*) pamoja na taratibu za ufuatiliaji wa magari yaendayo mikoani kwa njia ya TEHAMA. Taratibu hizi zitasaidia kupunguza ajali za barabarani pamoja na kuondoa magari chakavu ili kuweka mazingira salama.

IV. MAPITIO YA UTEKELEZAJI WA BAJETI YA MWAKA 2015/2016 NA MALENGO YA MWAKA 2016/2017

MAPATO NA MATUMIZI

24. **Mheshimiwa Spika**, Wizara ya Mambo ya Ndani ya Nchi katika mwaka 2015/2016 ilipangiwa kukusanya maduhuli ya Serikali ya jumla ya shilingi 178,969,264,691. Hadi kufikia tarehe 31 Machi, 2016, Wizara ilikuwa imekusanya shilingi 148,273,978,722.00 sawa na asilimia 83 ya lengo la mwaka. Katika mwaka 2016/2017, Wizara imelenga kukusanya mapato ya shilingi 289,966,630,604. Nguvu zaidi zitaelekezwa katika kuziba mianya ya uvujaji wa mapato hususani katika kuimarisha na kuboresha matumizi ya benki na mifumo ya kielektroniki kwa ajili ya kufanya malipo ya huduma zitolewazo na taasisi za Wizara.

25. **Mheshimiwa Spika**, katika mwaka wa fedha 2015/2016, Wizara iliidhinishiwa jumla ya shilingi 872,703,062,000 kwa ajili ya bajeti ya matumizi ya kawaida na miradi ya maendeleo. Hadi kufikia tarehe 31 Machi, 2016 jumla ya shilingi 685,860,659,133 zilikuwa zimetumika sawa na asilimia 78.59 ya bajeti ya mwaka mzima, ambapo shilingi 348,938,631,450 zimetumika kulipia mishahara, matumizi mengineyo zimetumika shilingi 332,296,027,683 na fedha za maendeleo zimetumika shilingi 4,626,000,000. Katika mwaka 2016/2017, Wizara inategemea kutumia shilingi 864,106,290,105 kwa ajili ya matumizi ya kawaida na miradi ya maendeleo.

JESHI LA POLISI

26. **Mheshimiwa Spika**, majukumu ya Jeshi la Polisi ni kulinda raia na mali zao kwa kuhakikisha nchi inakuwa na amani na utangamano, kubaini, kupeleleza na kuzuia uhalifu, kuwakamata na kuwashitaki wahalifu pamoja na kusimamia Sheria nyingine kama vile za usalama barabarani.

Udhibiti wa Uhalifu Nchini

27. **Mheshimiwa Spika**, katika kipindi cha mwaka 2015/16 Jeshi la Polisi liliendelea kulinda na kudumisha amani na utulivu uliopo nchini kwa manufaa ya ustawi wa Nchi yetu kiuchumi, kijamii na kisiasa. Usalama wa raia na mali zao umeendelea kudumishwa na kutambuliwa kama miongoni mwa misingi ya ukuaji wa uchumi wa Taifa letu na maendeleo binafsi ya wananchi mijini na vijijini. Kwa namna ya pekee, napenda kutumia fursa hii kulipongeza Jeshi la Polisi kwa kufanya kazi kwa weledi wakati wa Uchaguzi Mkuu wa Rais, Wabunge, Wawakilishi na Madiwani mwezi Oktoba, 2015 na mwezi Machi, 2016 na kuliletea Taifa letu heshima duniani kwa kufanya uchaguzi wa haki, huru na wa kidemokrasia. Hali hii iliwezekana kwa sababu ya uwepo wa hali ya usalama na utulivu.

28. **Mheshimiwa Spika**, katika mwaka 2016/2017, Jeshi la Polisi litaanza rasmi kutekeleza Mpango wa Matokeo Makubwa Sasa (BRN) katika Mkoa wa Kipolisi Kinondoni kama sehemu ya kuboresha utendaji na kuimarisha Usalama wa nchi. Inatarajiwa kuwa mpango huu utatekelezwa nchi nzima baada ya kubaini changamoto zitakazotokana na utekelezaji huo katika Mkoa wa Kipolisi Kinondoni. Nitumie fursa hii kuomba ushirikiano mkubwa wa wadau mbalimbali hasa wananchi ili kazi hii hatimaye iweze kuleta mafanikio yaliyokusudiwa. Aidha, Serikali itakamilisha taratibu za kuanzisha mfumo wa ulinzi wa raia na mali zao kwa njia ya mtandao wa kamera za usalama (*CCTV Camera*).

29. **Mheshimiwa Spika**, katika mwaka 2016/2017 Jeshi la Polisi litaendelea kuwapatia wananchi elimu ya ulinzi shirikishi ili waweze kuongeza ushirikiano na Jeshi la Polisi katika utekelezaji wa jukumu la kupambana na uhalifu. Aidha wananchi wataendelea kuhamasishwa kuchangia juhudi za Jeshi la Polisi katika kupambana na uhalifu.

30. **Mheshimiwa Spika**, katika mwaka 2016/2017, Jeshi la Polisi litaendelea kupambana na makosa yanayovuka mipaka hususani ugaidi, uharamia, biashara ya dawa za kulevya, biashara haramu ya kusafirisha binadamu, wizi wa vyombo vya moto hususani magari, wizi wa kutumia mitandao ya TEHAMA, bidhaa bandia, biashara haramu ya silaha na uchafuzi wa mazingira. Aidha, Jeshi la Polisi litaimarisha doria, misako na operesheni maalum za nchi kavu na majini ili kupunguza matishio ya uhalifu, makosa makubwa ya jinai hususani wizi wa aina zote na unyang'anyi wa kutumia silaha. Jeshi pia litaendelea kusimamia utekelezaji wa sheria za usalama barabarani ili kupunguza idadi ya majeruhi na vifo vinavyotokana na ajali hizo.

Mauaji ya Wanawake, Wazee na Watu Wenye Ualbino

31. **Mheshimiwa Spika**, suala la mauaji ya wanawake, wazee na watu wenye ualbino, pamoja na kukatwa viungo kwa sababu ya imani za kishirikina vimeendelea kulitia doa Taifa letu na kutoa taswira mbaya kwa nchi yetu kitaifa na kimataifa. Katika kipindi cha Julai, 2015 hadi Machi, 2016 jumla ya matukio 222 ya mauaji ya wanawake na wazee yalijitokeza. Katika matukio hayo wanawake 157 na wanaume 71 waliuawa. Matukio hayo yalitokea mikoa ya; Tabora (69), Mbeya (29), Shinyanga (22), Dodoma (11), Rukwa (12), Lindi (9), Geita (13), Simiyu (8), Katavi (7), Morogoro (7), Kigoma (5), Pwani (5), Mara (4), Kagera (3), Mwanza (3), Singida (2), Arusha (8), Songwe (2), Njombe (2) na Ilala (1). Kufuatia matukio hayo watuhumiwa 135 walikamatwa na kufikishwa mahakamani kati ya hao waliofungwa 20, walioachiwa huru 15, walioshinda kesi 65 na kesi zinazoendelea 35. Katika kuhakikisha kuwa vitendo hivi vinakomeshwa Wizara yangu imeunda Kikosi Kazi Maalum kinachojumuisha vyombo vya ulinzi na usalama na taasisi nyingine za haki jinai.

32. **Mheshimiwa Spika**, kwa upande wa vitendo vya ukatili dhidi ya ndugu zetu wenye ualbino napenda kulijulisha Bunge lako tukufu kuwa zipo dalili za kupungua kwa kiasi kikubwa kwa matukio hayo kwa miaka ya hivi karibuni. Katika kipindi cha mwaka 2015/16 hakukuwa na tukio lolote la mauaji lililoripotiwa. Aidha, matukio mawili (2) ya kujeruhiwa kwa watu wenye ualbino yalitokea katika mikoa ya Pwani (1) na Tanga (1) na mtuhumiwa mmoja (1) alikamatwa mkoani Tanga na kufikishwa mahakamani. Aidha, katika matukio ya siku za nyuma, kesi tano (5) za

mauaji na mbili (2) za kujeruhi upelelezi unaendelea. Kimsingi matukio haya yanaifedhehesha nchi na hivyo tunaiomba jamii yote ione kuwa tatizo hili ni la kwetu sote na pia tunawaomba tushirikiane ili kukomesha na kuondokana kabisa na tabia hii ovu.

33. **Mheshimiwa Spika**, katika kukabiliana na vitendo hivi dhalimu dhidi ya watu wenye ulemavu wa ngozi na mauaji ya wanawake na wazee, mwaka 2016/17 Serikali itahakikisha inafanya yafuatayo:-

- i) Kuendelea kushirikiana na raia wema, Mamlaka za Serikali za Mitaa na taasisi zinazoratibu shughuli za waganga wa jadi, kuwabaini, kuwakamata na kuwafikisha Mahakamani waganga wanaothibitika kupiga ramli chochezi na kusababisha mauaji ya wazee, wanawake na watu wenye ulemavu wa ngozi.
- ii) Kuendelea kushirikiana na raia wema na Mamlaka za Serikali za Mitaa kuwabaini, kuwakamata na kuwafikisha Mahakamani wahalifu wanaokodishwa kufanya mauaji ya wazee, wanawake na watu wenye ulemavu wa ngozi na ukataji wa viungo vyao kwa imani potofu.
- iii) Kuendelea kutumia taarifa za kiintelijensia kuwabaini, kuwakamata na kuwafikisha Mahakamani wanaotuhumiwa kutoa fedha kwa waganga wa jadi kwa lengo la kuambiwa waue ndugu zao kama mbinu na masharti ya kupata utajiri wa haraka;
- iv) Kuendelea kuiimarisha Kamisheni mpya ya Intelijensia ya Jinai kwa kuongeza rasilimali watu na vitendea kazi kuanzia ngazi ya Makao Makuu hadi ngazi ya Kata/Shehia ili kujenga uwezo wa kupata taarifa za uhalifu mapema.

Udhibiti wa Madawa ya Kulevya

34. **Mheshimiwa Spika**, katika kipindi cha Julai, 2015 hadi Machi, 2016 jumla ya kilo 141.27 za dawa za kulevya za viwandani ambazo ni *Heroin, Cocain, Cannabis resin, morphine* na *mandrax* zilikamatwa na jumla ya watuhumiwa 719 walikamatwa na kufikishwa mahakamani. Kati ya hao wanaume walikuwa 644 na wanawake walikuwa 75. Aidha, kilo 18,513 na gramu 415 za bhangi na kilo 15,402 za mirungi zilikamatwa ambapo watuhumiwa wanaume 9,935 na wanawake 1,020 walikamatwa na kufikishwa mahakamani.

35. **Mheshimiwa Spika**, Jeshi la Polisi katika mwaka 2016/17 litaendeleza mapambano dhidi ya biashara haramu ya dawa za kulevya kwa kubaini mtandao wa wahalifu wa ndani na nje ya nchi unaojihusisha na uingizaji na usambazaji wa dawa za kulevya nchini kwa kushirikiana na Shirika la Polisi la Kimataifa (INTERPOL) na mashirikisho ya kipolisi ya Kanda za Kusini na Mashariki mwa Afrika (SARPCCO na EAPCCO). Pia Jeshi litaendelea kutafuta taarifa za kiintelijensia kuhusu wasafirishaji wa dawa za kulevya. Aidha, Kikosi cha kupambana na biashara haramu ya dawa za kulevya kitaendelea kuimarishwa kwa kukiongezea rasilimali watu na vitendea kazi, ili kiweze kuwa na uwezo wa kutosha kupambana na uhalifu huu wenye sura ya kimataifa.

Ubadilishanaji wa Taarifa za Wahalifu na Uhalifu

36. **Mheshimiwa Spika**, Jeshi la Polisi limeendelea kushirikiana na vyombo vingine vya Ulinzi na Usalama ndani na nje ya nchi kwa lengo la kuzuia uhalifu unaovuka mipaka usitokee ndani ya ardhi ya Tanzania. Ili kufikia azma hiyo na kwa ushirikiano wa vyombo hivyo, kumeanzishwa mkakati wa kupambana na uhalifu katika maeneo ya mipaka ya Tunduma, Kasumulu na Namanga. Aidha, mkakati huo utaendelezwa katika maeneo yote nchini. Katika kudhibiti usalama mipakani mbwa 350 na farasi 30 wapo kwenye vituo mbalimbali nchini ikiwemo Himo, Rusumo, Kabanga, Mtukula, Tunduma na Namanga. Katika mwaka wa fedha 2016/2017 Jeshi la Polisi litaendelea kushirikiana na vyombo vya Ulinzi na Usalama ndani na nje ya nchi kwa lengo la kuzuia uhalifu unaovuka mipaka usitokee ndani ya ardhi ya Tanzania. Aidha, katika mipaka ya maji ikiwemo bandari na Maziwa huduma ya ulinzi wa Polisi umerudishwa ili kuboresha ulinzi na usalama katika eneo hilo muhimu kwa ustawi wa Taifa letu.

Kudhibiti Uvunjifu wa Amani unaotokana na Migogoro ya Ardhi

37. **Mheshimiwa Spika**, Jeshi la Polisi limeendelea kushirikiana na Mamlaka za Serikali za Mitaa na Serikali Kuu ili kuzuia mauaji, majeruhi na uharibifu wa mali unaosababishwa na migogoro ya ardhi. Kwa kushirikiana na mamlaka husika kumefanyika utafiti katika mikoa miwili Morogoro na Tanga juu ya kuimarisha usalama katika matumizi sahihi ya ardhi na jinsi ya kuigawa kwa wakulima na wafugaji. Katika mwaka wa fedha 2016/2017 Jeshi la Polisi litaendelea kushirikiana na Mamlaka za Serikali za Mitaa na Serikali Kuu kuzuia mauaji, kujeruhi na uharibifu wa mali unaosababishwa na migogoro ya ardhi.

Kushughulikia Uhalifu katika Shughuli za Kisiasa na Kijamii

38. **Mheshimiwa Spika**, katika mwaka 2015/2016 Jeshi la Polisi liliendelea kufanya kazi za ulinzi na usalama katika maeneo mbalimbali kwa lengo la kudumisha

amani na utulivu nchini. Hatua hii imewezesha kuwepo kwa hali ya utulivu na Usalama katika kipindi chote cha michakato ya kisiasa kama mikutano ya vyama vya siasa na hatimaye wakati wa Uchaguzi Mkuu wa Oktoba, 2015 na Uchaguzi wa Marudio Zanzibar Machi, 2016. Katika mwaka wa fedha 2016/2017 Jeshi la Polisi litaendelea kutekeleza wajibu wake wa ulinzi na usalama kwa ukamilifu kwa kuzingatia sheria, kanuni na taratibu za nchi. Jeshi la Polisi linatoa wito kwa wananchi na jamii yote ya Tanzania kwa ujumla kuzingatia umuhimu wa kuwepo amani na usalama katika hatua zote. Vilevile, linawasihia viongozi na wananchi wote kujiepusha na vitendo vya aina yoyote ya uvunjifu wa amani na kushirikiana na Jeshi kwa kutoa taarifa sahihi pale dalili, viashiria au vitendo viovu vinapojitokeza.

Ulinzi wa Amani Nje ya Nchi

39. **Mheshimiwa Spika**, katika mwaka 2015/2016 Jeshi la Polisi liliendelea kutoa mchango wake katika Operesheni za Ulinzi wa Amani (*Peace Keeping Missions*) nje ya nchi ambapo jumla ya askari 94 wa vyeo mbalimbali kati yao wanaume 78 na wanawake 16 waliruhusiwa kwenda misheni za ulinzi wa amani katika nchi za Sudan, Lebanoni na Sudani Kusini. Ushiriki huu endelevu wa askari katika kazi za ulinzi wa amani nje ya nchi ni ishara na ushahidi kwamba askari wetu wanao weledi na nidhamu inayokidhi viwango vya kitaifa na kimataifa. Katika mwaka wa fedha 2016/2017, Wizara yangu kupitia vyombo vya usalama vya ndani ya Wizara itaendelea kuwaruhusu maafisa, wakaguzi na askari kutegemea ufaulu wa mitihani maalum itakayowawezesha kushiriki katika Operesheni za Ulinzi wa Amani ndani na nje ya nchi.

Ajira, Mafunzo na Upandishwaji Vyeo Askari Polisi

36. **Mheshimiwa Spika**, kwa sasa uwiano wa askari kwa raia nchini ni askari mmoja kwa raia 1,071 kiwango ambacho hakijafikia viwango vya uwiano wa kimataifa ambavyo ni askari mmoja kwa raia 450, hali inayopelekea kuwepo haja ya kuajiri askari wapya. Katika mwaka wa fedha 2015/2016 jumla ya askari polisi wapya 3,882 walijajiriwa. Aidha, jumla ya askari, wakaguzi na maafisa 4,065 wa vyeo mbalimbali walipandishwa vyeo kwa kufuata utaratibu wa ajira. Kuhusu mafunzo, jumla ya askari na maafisa 8,894 wamepatiwa mafunzo katika vyuo vya ndani na nje ya nchi. Katika mwaka wa fedha 2016/2017, Jeshi la Polisi limepanga kuajiri askari wapya 3,700 na kuwapandisha vyeo askari 7,140, wakaguzi 1,325 na maafisa 991. Aidha, Serikali imeendelea kuhuisha viwango vya mishahara na posho mbalimbali ikiwemo posho ya chakula ambayo iliongezwa kutoka Shilingi 180,000/- hadi kufikia Shilingi 300,000/- kwa mwezi.

Vitendea Kazi na Makazi Kwa Askari Polisi

37. **Mheshimiwa Spika**, ili kukabiliana na changamoto ya uchache wa miundombinu ya makazi kwa askari Polisi, Serikali kupitia mkopo kutoka Serikali ya

China inakusudia kujenga nyumba 4,136 chini ya usimamizi wa Shirika la Uzalishaji Mali la Jeshi la Polisi (*Tanzania Police Force Corporation Sole*). Aidha, Serikali inaendelea na ujenzi wa miradi iliyokwishaanzishwa siku za nyuma, miradi hiyo ni nyumba za makazi ya askari Mabatini - Mwanza za familia 24, Buyekera - Kagera familia 12, Musoma - Mara familia 24 na Ludewa - Njombe familia 12. Jengo la ofisi ya Makao Makuu ya Upelelezi wa Makosa ya Jinai, ujenzi wa kituo cha Polisi Mkokotoni – Zanzibar, kituo cha Polisi Mtambaswala – Mtwara na kituo cha polisi Ludewa – Njombe. Serikali imeendelea kuliongezea Jeshi la Polisi vitendea kazi yakiwemo magari, pikipiki na vyombo vya mawasiliano ili kuongeza ufanisi.

Usimamizi wa Nidhamu za Askari

38. ***Mheshimiwa Spika***, katika mwaka wa fedha 2015/2016 hatua za kinidhamu ziliendelea kuchukuliwa kwa maafisa, wakaguzi na askari polisi waliobainika kujihusisha na vitendo vya ukiukwaji wa maadili mema ya Jeshi la Polisi. Jumla ya askari na maafisa 207 walishtakiwa kijeshi, 118 walipewa adhabu ya kufukuzwa kazi na 19 walifikishwa mahakamani. Aidha, maafisa 24, wakaguzi 11 na askari 54 wa vyeo mbalimbali waliandikiwa barua za onyo. Katika mwaka wa fedha 2016/2017, Jeshi la Polisi litaongeza umakini katika kusimamia nidhamu kwa askari wake na kufanya uchambuzi wa kina (vetting) kwa kuchukua vijana waliomaliza mafunzo ya Jeshi la Kujenga Taifa wanaoomba kujiunga na Jeshi la Polisi ili kuwa na askari wenye nidhamu na moyo wa dhati wa kulitumikia Taifa kwa ujumla.

Tuzo na Zawadi kwa Askari

39. ***Mheshimiwa Spika***, Jeshi la Polisi liliendelea kutoa tuzo, motisha na zawadi kwa askari waliotekeleza majukumu yao kwa umahiri mkubwa. Katika mwaka 2015/2016 Jeshi la Polisi limetoa tuzo na zawadi kwa watumishi 201 walioonyesha ubunifu, ujasiri, uadilifu, uaminifu na utendaji mzuri wakiwemo askari 152, wakaguzi 17, maafisa 12, watumishi raia 10 na wadau wengine 10. Jeshi la Polisi litaendelea kuwatambua maafisa, wakaguzi, askari na watumishi raia wanaotekeleza majukumu yao kwa ufanisi mkubwa na kuwapa tuzo na zawadi stahiki.

JESHI LA MAGEREZA

40. ***Mheshimiwa Spika***, jukumu la msingi la Jeshi la Magereza ni kuwahifadhi wafungwa na mahabusu wa aina zote pamoja na kuwarekebisha tabia waliohukumiwa vifungo. Urekebishaji wa tabia za wafungwa unafanyika kupitia programu za mafunzo kwa njia ya vitendo katika miradi ya kilimo, ufugaji, viwanda vidogo vidogo na ujenzi.

Usafirishaji wa Mahabusu kwenda Mahakamani na Kurudi Magerezani

41. **Mheshimiwa Spika**, jukumu la kuwasindikiza mahabusu kwenda mahakamani na kurudi Gerezani linaendelea kutekelezwa katika Mikoa ya Dar es Salaam, Pwani, Wilaya ya Arusha mjini na Wilaya ya Dodoma mjini. Utaratibu huu umesaidia mahabusu kusikilizwa kesi zao na kupata haki za kisheria kwa wakati. Katika mwaka 2016/2017 Serikali itaendelea kuboresha huduma za usafirishaji wa mahabusu kwenda mahakamani na kurudi magerezani.

Programu za Urekebishaji wa Wafungwa

42. **Mheshimiwa Spika**, Jeshi la Magereza limeendelea kutekeleza programu za urekebishaji wa wafungwa magerezani kwa kuwapa stadi katika kilimo, ufugaji, viwanda vidogo vidogo na ujenzi. Kwa upande wa kilimo urekebishaji huo unaenda sambamba na utumiaji wa zana bora za kilimo, matumizi bora ya ardhi na pembejeo. Aidha, yalifanyika matengenezo ya matrekta katika Magereza ya Babati – Manyara, Ushora – Singida, Karanga – Kilimanjaro, Ngwala – Mbeya, Nachingwea – Lindi, Kongwa – Dodoma na Matongo – Simiyu. Malengo kwa mwaka wa fedha 2016/2017 ni kuendeleza mafunzo ya kilimo cha kisasa katika Magereza yote ya kilimo nchini.

43. **Mheshimiwa Spika**, katika mwaka wa fedha 2015/2016 Jeshi la Magereza liliendelea na jukumu la urekebishaji wa wafungwa kwa kuwapa stadi mbalimbali kupitia ufugaji wa ng'ombe wa nyama 8,830 na ng'ombe wa maziwa 2,573 pamoja na mifugo mingine. Huduma mbalimbali za mifugo ziliboreshwa kama vile chanjo na dawa za tiba na huduma za kuogeshea mifugo kwenye Magereza yote yaliyo na mifugo. Aidha, huduma za uhamilishaji (artificial insemination) wa mifugo ziliendelea kuboreshwa kwenye Magereza ya Ukena – Pwani, Kingolwira na Mbigiri – Morogoro, King'ang'a – Dodoma, Mugumu – Mara, Kitengule - Kagera, Kilimo Urambo – Tabora na Gereza Arusha. Katika mwaka wa fedha 2016/2017, Jeshi la Magereza linatarajia kuhudumia jumla ya ng'ombe wa nyama 9,500 na ng'ombe wa maziwa 3,200, mbuzi 3,400 pamoja na wanyama wengine wadogo wadogo kwa lengo la kutekeleza jukumu la msingi la urekebishaji wa wafungwa.

44. **Mheshimiwa Spika**, katika kuimarisha shughuli za viwanda vidogo vidogo magerezani, Jeshi linakamilisha kazi ya kufunga mashine moja (1) ya ukamuaji wa mafuta ya mawese katika Kiwanda cha Mafuta Kambi Kimbiji - Dar es Salaam pamoja na kufanya ukarabati wa pampu ya maji katika Kiwanda cha Chumvi kilichopo Gereza la Lindi. Katika mwaka wa fedha 2016/2017, Jeshi la Magereza litaendelea na uimarishaji wa viwanda vidogo vidogo vya useremala, ushonaji, utengenezaji wa mazulia, ufumaji n.k vilivyopo katika Magereza mbalimbali nchini kwa kuvipatia nyenzo na malighafi ili viendeleo kutekeleza jukumu la msingi la kuwarekebisha wafungwa endapo hali ya raslimali fedha itaruhusu.

Mafunzo kwa Maafisa, Askari na Watumishi Raia

45. **Mheshimiwa Spika**, katika mwaka wa fedha 2015/2016 Jeshi la Magereza limeendelea pia kutoa mafunzo mbalimbali ndani na nje ya Jeshi kwa ajili ya maafisa, askari na watumishi raia. Mafunzo hayo ni yale yanayohusu uendeshaji wa Magereza na yale yanayohusu taaluma mbalimbali ikiwa ni pamoja na kukihuisha Chuo cha Maafisa wa Magereza Ukonga kuwa Chuo cha Taaluma ya Urekebishaji. Kwa upande wa mafunzo, jumla ya maafisa, askari na watumishi raia 3,076 wanaendelea na mafunzo katika vyo mbalimbali ndani na nje ya vyo vya Magereza. Mafunzo haya yataongeza weledi na kuwajengea uwezo wa kiutendaji watumishi hao kiasi cha kuwezesha kuboresha utendaji wa Jeshi la Magereza katika utoaji wa huduma kwa wananchi na pia kusimamia vema programu za urekebishaji wa wafungwa magerezani. Mwaka wa fedha 2016/2017, Jeshi la Magereza linatarajia kutoa mafunzo kwa maafisa na askari 4,975 katika ngazi mbalimbali ikiwa ni pamoja na yale ya Taaluma ya Urekebishaji.

Upanuzi, Ukamilishaji, Ukarabati na Ujenzi wa Mabweni ya Wafungwa

46. **Mheshimiwa Spika**, katika mwaka wa fedha 2015/2016, lengo lilikuwa ni kuendeleza ujenzi wa jiko na bweni moja la wafungwa Gereza Segerea – Dar es Salaam ambalo ujenzi wake upo katika hatua za msingi. Kazi nyingine ilikuwa ni kukamilisha ujenzi wa Hospitali iliyopo Gereza la Segerea na pia kukamilisha ujenzi wa Gereza Maalum Isanga ili lianze kutumika. Katika mwaka wa fedha 2016/2017, nguvu zitaelekezwa katika ujenzi wa mabweni 16 ya kulala wafungwa katika Magereza ya Mahabusu Sumbawanga – Rukwa, Nzega – Tabora, Ushora – Singida, Biharamulo – Kagera, Babati – Manyara, Ngudu – Mwanza, Tarime – Mara, Mahabusu Shinyanga, Kahama Shinyanga, Segerea - Dar es Salaam na Ruanda - Mbeya. Kuanza ujenzi wa jengo la utawala Gereza Chato – Geita, kufanya ukarabati wa mabweni 59 ya wafungwa katika Magereza ya Karanga – Kilimanjaro, Mahabusu Morogoro, Mahabusu Tabora – Tabora, Handeni – Tanga, Lindi na Kilosa – Morogoro, kukamilisha ujenzi wa Hospitali iliyopo Gereza Segerea – Dar es Salaam pamoja na kuendelea na ukamilishaji wa ujenzi wa mabweni saba (07) ya kulala wafungwa katika Magereza ya Chato – Geita, Biharamulo – Kagera, Mpwapwa – Dodoma, Kambi Mkoka – Dodoma, Mahabusu – Urambo, Rombo – Kilimanjaro na Mkuza – Pwani.

Kilimo cha Umwagiliaji

47. **Mheshimiwa Spika**, kama ilivyoelezwa katika hotuba ya bajeti ya mwaka wa fedha 2015/2016 sehemu kubwa ya mradi wa umwagiliaji Gereza Idete – Morogoro imekamiliika. Hata hivyo, ukamilishaji wa mradi huu ulikwama baada ya mfereji mkuu kuharibiwa na mvua kubwa. Tayari marekebisho yamefanyika na sasa

mradi huo utakamilika katika mwaka wa fedha 2016/2017 kwa kuanza umwagiliaji katika eneo la ekari 2,500.

Shirika la Magereza

48. **Mheshimiwa Spika**, Shirika la Magereza limeendelea na uzalishaji wa bidhaa zitokanazo na kilimo, mifugo na viwanda vidogo vidogo. Kwa upande wa kilimo, eneo la ekari 4,750 limelimwa kwa matarajio ya kuvuna tani 5,557.5 za mazao mbalimbali, sawa na ongezeko la asilimia 7 ikilinganishwa na mwaka wa fedha 2014/2015. Aidha, Shirika kupitia Kikosi cha Ujenzi cha Jeshi la Magereza limeendelea kufanya kazi mbalimbali za ujenzi wa majengo ya watu binafsi na Taasisi za Serikali zikiwemo maandalizi ya ujenzi wa Ofisi ya Elimu, Sayansi na Teknolojia na Ufundi - Dodoma, ukarabati wa baadhi ya majengo yaliyopo katika eneo la Bunge – Dodoma, ukarabati wa jengo la Ofisi ya Wizara ya Maliasili na Utalii – Dar es Salaam pamoja na paa la jengo la kuhifadhi vifaa lililopo Polisi Kilwa Road – Dar es Salaam. Matarajio ya mwaka wa fedha 2016/2017 ni kuongeza shughuli za uzalishaji kwa kuingia ubia na wawekezaji wa ndani na nje ya nchi ili kupata mtaji wa kutosha kuweza kukidhi soko la bidhaa zitokanazo na kilimo, mifugo, samani za ofisi, samani za nyumbani, bidhaa za ngozi na shughuli za ujenzi ambazo zinaendelea kupanuka.

Matumizi ya Nishati Mbadala Magerezani

49. **Mheshimiwa Spika**, katika kukabiliana na changamoto zinazotokana na matumizi makubwa ya kuni Magerezani na hivyo kuweko na uharibifu wa mazingira, Jeshi la Magereza limeendelea kuchukua hatua za kuanza matumizi ya gesi itokanayo na tungamotaka (*biogas*) na majiko banifu kama nishati mbadala kwa ajili ya kupikia chakula cha wafungwa magerezani. Matumizi ya gesi itokanayo na tungamotaka yanaendelea katika Gereza Ukonga na gesi asilia (natural gas) katika Gereza Keko. Kwa sasa, Jeshi limeanza kutumia majiko yanayotumia kuni kidogo (energy saving stoves) ambayo yameanza kutumika katika Gereza Karanga na Mwanga – Kilimanjaro, Kibondo na Bangwe – Kigoma na Sumbawanga – Rukwa. Katika mwaka wa fedha 2016/17 Jeshi litaendelea kueneza matumizi ya majiko banifu na gesi asilia katika Magereza mengine yenye matumizi makubwa ya kuni kadri uwezo wa fedha utakavyoruhusu.

Utunzaji na Hifadhi ya Mazingira

50. **Mheshimiwa Spika**, utunzaji wa mazingira ni miongoni mwa shughuli za kila siku za Jeshi la Magereza. Shughuli za kuandaa vitalu vya miche na upandaji miti zinaenda sambamba na maandalizi ya msimu wa kilimo kwa kila kituo. Katika kuadhimisha siku ya upandaji miti kitaifa tarehe 1 Aprili, 2015 ilipandwa jumla ya

miti 223,160 katika Magereza yote nchini. Aidha, Mradi wa Hifadhi ya Mazingira na Upandaji Miti ambao unatekelezwa na Jeshi la Magereza kwa ufadhili wa *Tanzania Forest Fund* katika Magereza ya Mgagao na Isupilo – Iringa, Kambi Ihanga – Njombe na Mkwana – Ruvuma una jumla ya miti 1,000,000. Katika mwaka wa fedha 2016/2017, lengo litakuwa ni kuendeleza juhudi zaidi za upandaji miti katika Magereza mengine yaliyoingizwa katika mpango huo ambayo ni Magereza ya Msalato - Dodoma, miti 100,000 Bariadi - Simiyu miti 323,451 na Ngudu – Mwanza miti 157,178 kwa nia ya kuhifadhi mazingira. Magereza mengine nchini yataendelea kupanda miti kwa njia ya kujitegemea kwenye maeneo yaliyotengwa kwa ajili hiyo.

IDARA YA UHAMIAJI

51. ***Mheshimiwa Spika***, Idara ya Uhamiaji ina jukumu la msingi la kudhibiti uingiaji na utokaji wa raia na wageni ili kuhakikisha usalama unadumishwa na maslahi ya Taifa kijamii, kisiasa na kiuchumi yanazingatiwa pamoja na kuratibu maombi ya uraia kwa wageni wanaoomba uraia wa Tanzania.

Hali ya Ulinzi na Usalama Mipakani

52. ***Mheshimiwa Spika***, katika kipindi cha Julai 2015 hadi Machi, 2016 Idara ya Uhamiaji iliendelea kutoa huduma kwa kufuata sheria na kanuni za kiuhamiaji kwenye mipaka kwa wageni wanaoingia na kutoka nchini. Katika kipindi hicho, jumla ya wageni 1,187,490 waliingia ikilinganishwa na mwaka uliopita ambapo wageni 1,005,652 waliingia nchini ikiwa ni ongezeko la asilimia 18. Katika kipindi hicho jumla ya wageni 1,199,995 walitoka nchini ikilinganishwa na mwaka uliopita ambapo wageni 892,614 walitoka nchini ikiwa ni ongezeko la asilimia 34.

Misako, Doria na Ukaguzi

53. ***Mheshimiwa Spika***, katika kipindi hiki cha Julai 2015 hadi Machi, 2016 Idara ya Uhamiaji iliendelea kufanya misako, doria na ukaguzi katika sehemu mbalimbali kama vile mipakani, migodini, viwandani, mahotelini, kwenye mashamba makubwa na kwingineko kwa lengo la kudhibiti wahamiaji haramu nchini na biashara haramu ya usafirishaji binadamu. Jumla ya watuhumiwa wa uhamiaji haramu 6,600 walikamatwa na kuchukuliwa hatua mbalimbali za kisheria, ikilinganishwa na wahamiaji haramu 3,944 waliokamatwa katika kipindi hiki mwaka jana. Aidha, vinara tisa (9) raia wa kigeni wanaojihusisha na mtandao wa biashara haramu ya usafirishaji wa binadamu walikamatwa, kuchukuliwa hatua za kisheria na hatimaye kufukuzwa nchini na Watanzania saba (7) wanaojihusisha na mtandao huo kesi zao zipo mahakamani. Aidha, katika kipindi hiki Watanzania waliokwenda nje ya nchi kinyume na Sheria za Uhamiaji (stowaways) 120 walirudishwa nchini toka nchi mbalimbali.

Vibali Vilivyotolewa kwa Wageni Wakaazi

54. **Mheshimiwa Spika**, Idara ya Uhamiaji imetoa vibali vya ukaazi kwa wageni wawekezaji na wengine waliopata ajira katika makampuni mbalimbali na walioingia nchini kwa malengo mbalimbali kwa kufuata sheria na taratibu za kiuhamiaji kulingana na madhumuni ya ukaazi wao nchini. Jumla ya wageni 12,584 wamepewa vibali vya ukaazi kwa mchanganuo ufuatao: - Kibali Daraja "A" 1152, Kibali Daraja "B" 7,709 na Kibali Daraja "C" 3,723. Aidha, katika kipindi hiki jumla ya Hati za Mfuasi 1,896 na Hati za Msamaha 3,162 zilitolewa.

Pasipoti na Hati nyingine za Safari

55. **Mheshimiwa Spika**, katika kipindi cha Julai, 2015 hadi Machi, 2016, Idara ya Uhamiaji imetoa jumla ya pasipoti 85,758 kwa Watanzania waliotaka kusafiri nje ya nchi kwa madhumuni mbalimbali. Kati ya hati hizo, Pasipoti za kawaida 84,380, Afrika Mashariki 752, Pasipoti za Kibalozi 410, Pasipoti za Kiutumishi 216 na Hati za Dharura 89,565.

34. **Mheshimiwa Spika**, napenda kulifahamisha Bunge lako Tukufu kuwa mnamo tarehe 02 mwezi Machi mwaka 2016 Viongozi Wakuu wa Nchi wanachama wa Jumuiya ya Afrika Mashariki walizindua pasipoti za kielektroniki za nchi wanachama wa Jumuiya ya Afrika Mashariki zenye ubora unaokidhi viwango vya Kimataifa na zitatumika kusafiria duniani kote tofauti na pasipoti za Afrika Mashariki zilizopo sasa. Pasipoti hizo zinakusudiwa kuanza kutumika rasmi tarehe 1 Januari, 2017. Pasipoti zinazotumika sasa za nchi wanachama zitafikia ukomo wa matumizi mwezi Disemba, 2018. Aidha, Serikali itakamilisha taratibu za kuanzisha mfumo wa utoaji wa huduma za uhamiaji kwa njia ya mtandao (*e-immigration*).

Wageni Walioomba na kupewa Uraia wa Tanzania

56. **Mheshimiwa Spika**, katika kipindi cha Julai, 2015 hadi Machi, 2016 wageni 405 walipewa uraia. Wageni waliopewa uraia ni kutoka India (238), Kenya (22), Somalia (11), Uingereza (6), Italia (1), Rwanda (4), Yemeni (49), Burundi (11), Congo (4), China (1), Ujerumani (1), Zambia (1), Pakistani (28), Uganda (2), Saudi Arabia (6), Iran (1), Belarus (3), Afrika ya Kusini (1), Sierra-Leone (1), Australia (1), Zimbabwe (1), Lebanon (1), Marekani (1) na watu wasiokuwa na Utaifa (10).

Watanzania waliopatiwa Uraia wa Mataifa Mengine

57. **Mheshimiwa Spika**, katika kipindi cha Julai, 2015 hadi Machi, 2016 Watanzania 44 waliukana uraia baada ya kujipatia Uraia wa Mataifa mengine kama ifuatavyo; Ujerumani (18), Australia (1), Norway (9), Afrika ya Kusini (3), Zambia

(1), Namibia (2), Sweden (1), Kenya (1), Canada (2), Denmark (2) na Uingereza (4) hivyo kupoteza hadhi ya kuwa raia wa Tanzania kwa mujibu wa Sheria ya Uraia Sura ya 357 Rejeo la 2002.

Ajira na Mafunzo

58. **Mheshimiwa Spika**, katika mwaka wa fedha 2015/2016 Idara ya Uhamiaji imepata kibali cha kuajiri askari wapya 1,000 ambapo askari 298 wapo katika mafunzo ya awali ya Uhamiaji katika Chuo cha Polisi Moshi wakati inaendelea na utaratibu wa kuajiri askari wapya 702. Kadhalika, Idara imeajiri watumishi raia 72. Katika kuwajengea uwezo watumishi askari 156 na watumishi raia 20 wamehudhuria mafunzo ya muda mfupi wakati askari 193 na watumishi raia 16 wamehudhuria mafunzo ya muda mrefu ndani ya nchi.

Vitendea kazi, Majengo ya Ofisi na Makazi ya Askari

59. **Mheshimiwa Spika**, Idara ya Uhamiaji inaendelea na ujenzi wa majengo ya ofisi ambapo upo katika hatua mbalimbali katika mikoa ya Manyara, Pwani, Geita, Mtwara na Lindi. Katika mwaka wa fedha 2016/2017, Idara ya Uhamiaji inatarajia kuanza ujenzi wa ofisi katika Wilaya ya Ileje - Mbeya na Kituo cha Kirongwe wilayani Rorya mkoani Mara. Aidha, Idara ya Uhamiaji inatarajia kufanya ukarabati wa majengo ya Chuo cha Uhamiaji – Moshi na jengo la Makao Makuu – Dar es Salaam. Kwa upande wa Zanzibar Idara ya Uhamiaji inaendelea na ujenzi wa nyumba za makazi ya askari katika eneo la Ndugukitu – Chakechake Pemba na ukarabati unaendelea katika Afisi za Uhamiaji Mkoa wa Kaskazini unguja, Wilaya ya Micheweni Pemba, Kaskazini Pemba na katika Afisi ya Mjini Magharibi ukarabati umekamilika. Katika kujiimarisha kiutendaji Idara ya Uhamiaji imekamilisha taratibu za kununua magari 16 na pikipiki 57.

Makazi ya Askari

60. **Mheshimiwa Spika**, katika mwaka wa fedha 2015/2016, Idara ya Uhamiaji imeendelea na ujenzi wa nyumba za viongozi katika mikoa ya Kigoma na Mwanza. Aidha, katika mwaka wa fedha 2016/17 Idara ya Uhamiaji itamalizia ujenzi wa nyumba ya Kamishna Jenerali wa Uhamiaji na kuanza ujenzi wa nyumba za makazi ya askari huko Kisongo mkoani Arusha na ukarabati wa nyumba za makazi ya watumishi mkoani Tabora.

JESHI LA ZIMAMOTO NA UOKOAJI

61. **Mheshimiwa Spika**, Jeshi la Zimamoto na Uokoaji linaendelea kufanya ukaguzi wa tahadhari na majanga ya moto kwenye maeneo mbalimbali, kuzima

moto, kuokoa maisha na mali kwenye majanga ya moto na majanga mengineyo, pamoja na kuelimisha umma juu ya tahadhari ya moto na kinga ya moto na majanga mengineyo ambayo yanaweza kulikumba Taifa letu.

Hali ya vituo vya Zimamoto na Uokoaji Nchini

62. **Mheshimiwa Spika**, Jeshi la Zimamoto na uokoaji linahitaji jumla ya vituo 152 Tanzania Bara. Kwasasa Jeshi lina vituo 57, kati ya vituo hivyo 38 vipo katika miji na 19 vipo katika viwanja vya ndege. Huu ni upungufu wa vituo 95 hali inayosababisha maeneo mengi kukosa huduma za zimamoto na uokoaji. Katika mwaka wa fedha 2016/17, Jeshi linategemea kujenga kituo 1 cha zimamoto na uokoaji katika eneo la Kigamboni Jiji la Dar es Salaam na kuendelea na ujenzi wa jengo la Makao Makuu lililopo TAZARA - Mchicha jijini Dar es Salaam. Aidha, Jeshi lina magari ya kuzima moto 56 yenye ufanisi. Katika mwaka wa fedha 2016/17 Jeshi linatarajia kununua magari mawili (2) ya kuzimia moto ili kuendelea kuboresha huduma za zimamoto na Uokoaji nchini. Jeshi litaendelea kununua magari ya zimamoto kadri hali ya bajeti itakavyoruhusu.

Ukaguzi wa Tahadhari na Kinga Dhidi ya Moto na Majanga

63. **Mheshimiwa Spika**, katika kipindi cha Julai, 2015 hadi Machi, 2016 Jeshi la Zimamoto na Uokoaji limefanya ukaguzi wa jumla ya maeneo 39,697 kati ya lengo la ukaguzi wa maeneo 63,500. Aidha, Jeshi la Zimamoto na Uokoaji limepanga kukagua jumla ya maeneo 101,920 Tanzania Bara katika kipindi cha mwaka ujao wa fedha.

Matukio ya Moto na Majanga Mengine

64. **Mheshimiwa Spika**, Jeshi la Zimamoto na Uokoaji kuanzia Julai, 2015 hadi kufikia Machi, 2016 limeshiriki kuzima moto katika matukio 517 Tanzania Bara, ikiwemo moto uliotokea hivi karibuni katika Shule ya Sekondari Iyunga mkoani Mbeya pamoja na moto uliotokea katika soko wilayani Masasi. Vile vile, Jeshi limefanya maokozi katika matukio 245 kwenye maeneo mbalimbali ikiwemo kushiriki katika maokozi ya watu 5 waliofukiwa na kifusi katika mgodi wa Nyangarata, Wilaya ya Kahama, maokozi ya watu 554 katika Kijiji cha Pawaga na watu 104 katika Kijiji cha Mbuyuni katika mafuriko mkoani Iringa. Aidha, kulifanyika maokozi ya watu na mali zao katika ajali ya kuzama kwa kivuko katika mto Kilombero.

Mafunzo

65. **Mheshimiwa Spika**, Jeshi la Zimamoto na Uokoaji limeendelea na juhudi mbalimbali ya kuwapatia mafunzo askari na maafisa wake kwa lengo la kuboresha

utendaji katika majukumu yake. Katika mwaka wa fedha 2015/16 askari na watumishi raia wamepatiwa mafunzo katika maeneo mbalimbali ikiwemo mafunzo ya ndani na nje ya nchi. Katika mafunzo ya ndani ya nchi, askari na watumishi raia 24 wamepatiwa mafunzo kama ifuatavyo; Stashahada 7, Shahada 8 na Shahada ya Uzamili 8 na katika mafunzo ya nje ya nchi, afisa mmoja anapatiwa mafunzo ya namna ya kufanya uchunguzi wa moto nchini Uingereza. Aidha, askari 481 walioajiriwa mwezi Januari, 2016 walipatiwa mafunzo ya uaskari na namna ya kukabiliana na majanga ya moto pamoja na uokoaji. Katika mwaka wa fedha 2016/17 Jeshi litaendelea kutoa mafunzo kwa askari na watumishi raia mbalimbali ili kuboresha utendaji kazi.

Chuo cha Zimamoto na Uokoaji

66. **Mheshimiwa Spika**, ili kupata ufanisi wa mafunzo ya zimamoto na uokoaji Jeshi lilipewa eneo iliyokuwa Kambi ya Wakimbizi Chogo, wilayani Handeni mkoani Tanga na hivyo kuhamisha Chuo chake kilichokuwa Dar es Salaam. Aidha, katika mwaka wa fedha 2015/16, askari 157 wamepelekwa katika chuo hicho kuhudhuria mafunzo ya uongozi. Katika mwaka wa fedha 2016/17 Jeshi linalenga kuimarisha miundombinu ya Chuo hicho ili kiweze kukidhi mahitaji ya mafunzo.

Kuimarisha Vitendea Kazi

67. **Mheshimiwa Spika**, mahusiano mazuri kati ya nchi yetu na nchi mbalimbali yamepelekea Jeshi la Zimamoto na Uokoaji kupata misaada mbalimbali ikiwemo vitendea kazi na mafunzo. Katika mwaka wa fedha 2015/16, Jeshi limepata msaada wa jumla ya magari ya kuzima moto na maokozi 24. Kati ya hayo Japan imetoa magari 23 yakiwemo magari makubwa manne ya kuzima moto na magari mengine 19 *pumper* kwa ajili ya kuzimia moto mahali palipo na visima (fire hydrants). Aidha, Ujerumani imetoa gari moja la maokozi. Pia, Jeshi limepata msaada wa vifaa mbalimbali vya kuzimia moto pamoja na boti 3 kwa ajili ya maokozi kutoka Austria. Katika mwaka wa fedha 2016/17 Wizara itaendeleza juhudi za kuimarisha na kuboresha huduma za zimamoto na uokoaji.

Elimu kwa Umma

68. **Mheshimiwa Spika**, kwa mwaka wa fedha 2015/2016 Jeshi la Zimamoto na Uokoaji limeendelea kutoa elimu kwa umma juu ya namna ya kukabiliana na majanga mbalimbali ya moto katika masoko, Taasisi za Elimu na kupitia vyombo vya habari ikiwemo luninga, redio, magazeti na matangazo kupitia magari ya Zimamoto na Uokoaji. Katika mwaka wa fedha, 2016/2017 Jeshi la Zimamoto litaendelea na utoaji wa elimu kwa umma kwa lengo la kupunguza majanga ya moto nchini.

HUDUMA KWA JAMII

69. **Mheshimiwa Spika**, Idara ya Probesheni na Huduma kwa Jamii ambayo inasimamia utekelezaji wa adhabu mbadala wa kifungo gerezani, chini ya Sheria ya Probesheni Sura ya 247 na Sheria ya Huduma kwa Jamii Sura ya 291 hivi sasa inatekeleza Programu hizo kwenye Wilaya 63 za Mikoa 21 ya Tanzania Bara. Kuanzia Julai, 2015 hadi kufikia Machi, 2016 jumla ya Taarifa za Uchunguzi wa Kijamii 1,601 ziliandaliwa na kuwezesha wafungwa 1,253 kuingizwa kwenye programu hii ambapo wanaume ni 1,117 na wanawake ni 136. Miongoni mwa wafungwa hao, 71 wametumikia adhabu ya Probesheni na wafungwa 1,182 wametumikia adhabu ya Huduma kwa Jamii kwa kufanya kazi za kijamii, hivyo kupunguza msongamano katika magereza na gharama za uendeshaji katika magereza na vile vile taasisi wanazofanyia kazi. Aidha, wafungwa 656 wamemaliza adhabu zao katika kipindi hicho. Pamoja na changamoto zilizojitokeza, bado azma ya Wizara ya kuongeza mikoa miwili iko palepale kwa mwaka wa fedha 2016/17. Lengo ni kuendelea kuimarisha matumizi ya adhabu mbadala wa kifungo nchini ili kupunguza msongamano wa wafungwa magerezani.

HUDUMA KWA WAKIMBIZI

70. **Mheshimiwa Spika**, Idara ya Huduma kwa Wakimbizi ina jukumu la msingi la kuwapokea, kuwahifadhi, kuratibu huduma kwa wakimbizi wawapo nchini na kushiriki juhudi za kupata suluhisho la kudumu la tatizo la wakimbizi. Utekelezaji wa jukumu hili la kuhudumia wakimbizi wawapo nchini hushirikisha vyombo vya Ulinzi na Usalama pamoja na wadau wengine wa kimataifa wakiongozwa na Shirika la Umoja wa Mataifa la Kuhudumia Wakimbizi (UNHCR).

71. **Mheshimiwa Spika**, nchi yetu kwa miaka ya karibuni ilishuhudia kupungua kwa idadi ya wakimbizi hata kufikia hatua ya kubakia na kambi moja tu ya Wakimbizi ya Nyarugusu. Hata hivyo, kuanzia mwezi Aprili, 2015 tulianza tena kupokea wimbi jipya la wakimbizi kutoka Burundi baada ya kuzuka mgogoro wa kisiasa nchini humo. Kutokana na ujio wa wakimbizi hao Serikali ilianzisha upya kambi tatu za wakimbizi ambazo ni Nduta iliyoko wilayani Kibondo, Mtendeli na Karago zilizoko wilayani Kakonko, mkoani Kigoma.

72. **Mheshimiwa Spika**, awali wakimbizi wote wa Burundi walikuwa wanahifadhiwa kwa muda katika kambi ya Nyarugusu, ila kwa sasa wanahamishiwa katika kambi za Nduta na Mtendeli wakati utaratibu wa kujenga miundombinu ya kambi ya Karago unaendelea. Aidha, idadi ya wakimbizi inazidi kuongezeka siku hadi siku, na kupelekea kuwa na idadi ya wakimbizi wote ambao wanahifadhiwa nchini hadi tarehe 31 Machi, 2016 kufikia 232,215 kama inavyonyeshwa katika majedwali Na. 1 na Na. 2 ya Hotuba hii.

73. **Mheshimiwa Spika**, ifahamike kuwa miongoni mwa watu waliokimbilia nchini kutafuta hifadhi ya ukimbizi ni pamoja na wapiganaji ambao walikuwa wanaendesha harakati katika nchi zao za asili. Wale wanaobainika kuwa walikuwa ni wapiganaji wamekuwa wanatengwa na kupelekwa kwenye kituo maalum kilichoanzishwa kwa ajili hiyo ambacho ni Gereza Mwisalililoko Kitengule- Karagwe mkoani Kagera. Hadi kufikia tarehe 31 Machi, 2016 kulikuwa na wakimbizi wa aina hiyo 58 katika Gereza Mwisal.

74. **Mheshimiwa Spika**, Serikali imeimarisha taratibu za upekuzi wa wakimbizi wapya ili kuzuia uwezekano kwa wapiganaji hao kupenyeza silaha na milipuko. Aidha, ulinzi umeimarishwa katika kambi za wakimbizi na katika maeneo yanayozunguka kambi hizo, ikiwa ni pamoja na kufanya doria za mara kwa mara kwenye barabara kuu za maeneo hayo. Lengo ni kuzuia vitendo vya kihalifu, kuzagaa kwa silaha na wakimbizi kwenye vijiji vinavyozunguka makambi ya wakimbizi. Hivyo basi, wananchi na viongozi wanaoishi maeneo ya mipakani hususani kwenye mpaka wa Burundi wanaaswa kutoa taarifa za uwepo wa wageni ama wakimbizi ili Serikali ifanye taratibu muafaka za kuwapeleka kwenye maeneo yaliyotengwa kwa madhumuni hayo au kuchukua hatua stahiki dhidi yao.

75. **Mheshimiwa Spika**, kama inavyofahamika, ujio wa wimbi kubwa la wakimbizi nchini unasababisha uharibifu wa mazingira kwani wakimbizi hao wanalazimika kukata miti kwa ajili ya kupata fito za kujengea na kutumia kuni kama nishati ya kupikia. Serikali ilichukua hatua mbalimbali ili kuhifadhi mazingira kwa kuainisha na kuratibu shughuli za ukataji miti na upatikanaji wa kuni, kuhamasisha upandaji wa miti na utunzaji wa mazingira, na kusisitiza matumizi ya majiko sanifu. Pamoja na hatua hizo, Serikali imeiomba Jumuiya ya Kimataifa kupitia UNHCR kufanya jitihada za makusudi kuwezesha kupatikana nishati mbadala ya kupikia badala ya matumizi ya kuni. UNHCR imeahidi kuisaidia Serikali ya Tanzania katika suala hili. Wakimbizi kwa upande wao, wanaelekezwa kutunza mazingira yaliyomo ndani ya kambi na maeneo yanayozunguka kambi hizo. Serikali itachukua hatua kwa wale watakaobainika kuharibu mazingira ama kuvamia maeneo ya hifadhi yaliyotengwa ambayo yanapakana na kambi zao.

76. **Mheshimiwa Spika**, moja ya hatua zinazochukuliwa kupata ufumbuzi wa kudumu wa tatizo la idadi kubwa ya wakimbizi nchini ni kuwahamishia watu hao katika nchi ya tatu. Katika kutekeleza suala hilo, Serikali yetu na Serikali ya Marekani zinaendelea kutekeleza mpango maalum wa kuwahamishia nchini Marekani wakimbizi wenye asili ya Jamhuri ya Kidemokrasia ya Kongo (DRC) wapatao 32,000 wanaoishi katika kambi ya Nyarugusu ambako kwa kipindi cha kuanzia mwezi Julai, 2015 hadi tarehe 31 Machi, 2016 wakimbizi 2,284 walikuwa wameshapelekwa nchini humo. Wapo pia wakimbizi 242 waliohamishiwa kwenye nchi za Australia, Kanada, Uingereza, Sweden, Ubelgiji na Ireland. Aidha, ujenzi wa kituo kitakachotumika

katika kufanikisha mradi wa kuwapeleka wakimbizi nchini Marekani katika kijiji cha Makere, Kasulu unaendelea.

77. **Mheshimiwa Spika**, Serikali inaendelea kutekeleza mradi wa utangamanisho (*local integration*) wa raia zaidi ya 162,000 wenye asili ya Burundi waliokuwa wakimbizi na ambao wameruhusiwa kuishi kwenye maeneo ya Katumba, Mishamo na Ulyankulu. Awali, Benki ya Dunia iliishauri Serikali ya Tanzania kuchukua mkopo toka Taasisi hiyo ili utumike kutekeleza baadhi ya miradi itakayoanzishwa kwa kusudio hilo. Kwa sasa Serikali inaendelea na mazungumzo na Benki ya Dunia kuhusu ushauri huo. Hata hivyo, Serikali inaiomba Jumuiya ya Kimataifa kutimiza wajibu wake wa kuchangia rasilimali (*principle of burden sharing*) zinazohitajika kuwawezesha raia hao kuwa sehemu ya jamii inayowazunguka. Baadhi ya Mashirika ya Kimataifa chini ya mwamvuli wa *Solution Alliance* yameonesha nia ya kuchangia katika eneo hilo, na Wizara yangu inaendelea kuratibu juhudi hizo.

MAMLAKA YA VITAMBULISHO VYA TAIFA

78. **Mheshimiwa Spika**, Wizara yangu kupitia Mamlaka ya Vitambulisho vya Taifa (NIDA) inalo jukumu la kuwatambua, kuwasajili na kuwapa Vitambulisho vya Taifa raia, wageni wakaazi na wakimbizi wanaostahili, pamoja na kutunza kanzidata kwa ajili ya matumizi ya taarifa hizo katika huduma mbalimbali za mipango ya maendeleo ya kiuchumi, kijamii, ulinzi na usalama.

79. **Mheshimiwa Spika**, Serikali itaendelea na jitihada za kuhakikisha kwamba Watanzania wote wanasajiliwa na kutambuliwa ili kupatiwa Vitambulisho vya Taifa mapema iwezekanavyo. Aidha, kutokana na umuhimu wa mradi huu wa Vitambulisho vya Taifa, Serikali itaendelea kuiwezesha Mamlaka ya Vitambulisho vya Taifa kwa kadri iwezekanavyo ili iweze kukamilisha jukumu hilo muhimu kwa wakati.

80. **Mheshimiwa Spika**, katika mwaka wa fedha 2015/16 Mamlaka ya Vitambulisho vya Taifa, imefanikiwa kutekeleza kazi muhimu zilizopangwa ikiwemo kuendelea na zoezi la kusajili na kutambua wananchi katika mikoa ambayo imefungua ofisi. Mikoa hiyo ni Dar es Salaam, Pwani, Lindi, Mtwara, Morogoro, Tanga, Kilimanjaro, Ruvuma na Mikoa yote ya Zanzibar. Mamlaka imeandaa mpango kazi wa kukamilisha lengo la Usajili na Utambuzi katika Mikoa yote ya Tanzania Bara na Zanzibar ifikapo mwishoni mwa mwezi Disemba, 2016.

81. **Mheshimiwa Spika**, Mamlaka imeanza ujenzi wa kituo kikuu cha uchakataji, uzalishaji na utunzaji wa kumbukumbu katika Mkoa wa Pwani na ujenzi wa kituo cha kujikinga na majanga mkoani Morogoro, sambamba na ujenzi wa ofisi za usajili katika Wilaya za Temeke, Ilala, Kinondoni, Morogoro Mjini, Nyamagana,

Ilemela, Kwimba, Magu, Arusha Mjini, Arumeru na Longido kwa Tanzania Bara na Dunga kwa upande wa Zanzibar. Ujenzi huu unafanywa kwa kutumia fedha za mkopo wa masharti nafuu kutoka Serikali ya Korea Kusini.

82. **Mheshimiwa Spika**, katika kuipunguzia gharama Serikali, Wizara yangu imeomba na kupewa vifaa vya usajili (BVR) 5,000 vilivyotumiwa na Tume ya Taifa ya Uchaguzi (NEC) wakati wa uboreshaji na uandikishaji wa wapiga kura ili viweze kutumiwa na NIDA katika kufanya usajili na utambuzi wa wananchi katika mikoa yote ambayo wananchi wake hawajasajiliwa. Vilevile itatumia kanzidata ya NEC yenye taarifa za wananchi wapatao milioni 22 katika mchakato wa awali wa kuandaa Vitambulisho vya Taifa. Hatua hii itasaidia kuongeza kasi ya kazi ya usajili na utambuzi na hivyo kukamilisha zoezi kwa muda mfupi.

83. **Mheshimiwa Spika**, Wizara yangu kupitia Mamlaka ya Vitambulisho vya Taifa katika mwaka 2016/17 inalenga kuwasajili Watanzania milioni 22 katika mikoa yote ya Tanzania Bara na Zanzibar pamoja na kupewa Vitambulisho vya Taifa, kuhakikisha kwamba mtandao wa mawasiliano kati ya ofisi za Wilaya na Makao Makuu unakamilika ili kurahisisha utumiaji wa taarifa za wananchi kutoka Wilayani, kuendeleza ujenzi wa kituo cha Uchakataji, Uzalishaji na Utunzaji Kumbukumbu (*Data Center*), Kituo cha Uokozi wa Majanga (*Disaster Recovery Center*) na ofisi za usajili za wilaya, kuendelea kuelimisha umma juu ya umuhimu wa Vitambulisho vya Taifa na matumizi yake ya kila siku katika dhana nzima ya utambuzi, kukamilisha Sheria ya Usajili na Utambuzi wa Watu, kupata vitendea kazi vya kutosha ikiwemo magari 30 maalum kwa ajili ya usajili, vifaa vya kugawia vitambulisho (Portable Card Issuance Device) 500, vifaa vya kusomea vitambulisho 700 na kompyuta 302 kwa ajili ya ofisi 151 za usajili katika wilaya zote nchini.

UTARATIBU WA KUSHUGHULIKIA MALALAMIKO

84 **Mheshimiwa Spika**, Wizara yangu imeendelea kupokea na kushughulikia malalamiko ya watumishi ndani ya vyombo vya Wizara pamoja na wananchi wanaolalamikia utendaji wa vyombo hivyo. Aidha, Wizara inayafanyia uchunguzi malalamiko hayo ili kuhakikisha inayapatia ufumbuzi kwa wakati.

85. **Mheshimiwa Spika**, katika kipindi cha Julai, 2015 hadi Machi, 2016 Wizara kupitia Idara ya Kushughulikia Malalamiko ilipokea jumla ya malalamiko 238 yanayohusu utendaji kazi wa vyombo vya kijeshi ndani ya Wizara kutoka kwa wananchi kupitia njia ya barua, simu, barua pepe, nukushi pamoja na mahojiano ya ana kwa ana. Kati ya malalamiko hayo, 138 yalipatiwa ufumbuzi na wahusika kujulishwa na mengine 100 yako katika hatua mbalimbali za kushughulikiwa. Katika mwaka wa fedha 2016/17 Wizara itaendelea kupokea na kushughulikia malalamiko ya wananchi na watumishi wa Wizara pamoja na kufanya uchunguzi wa kina.

VITA DHIDI YA BIASHARA HARAMU YA USAFIRISHAJI WA BINADAMU

86. **Mheshimiwa Spika**, baada ya ripoti mbalimbali za kitaifa na kimataifa kuitaja Tanzania kama chanzo (*origin*), njia ya kupitishia (*transit*) na kituo cha mwisho (*destination*) kwa biashara haramu ya usafirishaji wa binadamu, Wizara yangu ilianzisha Sekretarieti ya Kupambana na Kudhibiti Biashara Haramu ya Usafirishaji wa Binadamu kwa lengo la kudhibiti biashara hii.

87. **Mheshimiwa Spika**, katika mwaka wa fedha 2015/2016, Sekretarieti ya Kupambana na Kudhibiti Biashara Haramu ya Usafirishaji wa Binadamu ilifanya ufuatiliaji katika makampuni yanayofanya biashara za starehe za usiku (*night clubs/casinos*) ambazo huingiza wasichana kutoka nchi za India, Nepal na Pakistani ili kudhibiti biashara haramu ya usafirishaji wa binadamu. Katika ufuatiliaji huo, wamiliki wa makampuni 5 na wasichana 57 walihojiwa bila kubaini dosari yoyote. Hata hivyo, uchunguzi unaendelea ili kujiridhisha na uhalali wa ajira zao. Kwa upande wa Watanzania wasichana 31 walizuiliwa Hati na Nyaraka zao za kusafiria kwa lengo la kufanya uchunguzi ili kubaini mtandao wa wasafirishaji haramu wa binadamu. Aidha, msichana mmoja aliteremshwa kutoka ndani ya ndege akiwa tayari kwenda Uarabuni kufanya kazi za ndani baada ya kupata taarifa kwamba anasafirishwa kinyume cha utaratibu.

88. **Mheshimiwa Spika**, katika mwaka wa fedha 2016/2017 Sekretarieti, imejipanga kufanya ufuatiliaji (*monitoring*) na uchunguzi wa wazi (*public inquiries*) juu ya biashara haramu ya usafirishaji wa binadamu na utoaji wa elimu kwa umma kwenye mikoa ya Singida, Dodoma na Iringa maeneo yanayotoa wasichana wengi zaidi katika ufanyaji kazi za ndani.

USAJILI WA VYAMA VYA KIJAMII NA VYA KIDINI

89. **Mheshimiwa Spika**, katika mwaka wa fedha 2015/2016 Wizara imeendelea na jukumu la usajili na uhakiki wa Vyama vya Kijamii na Kidini kwa lengo mahususi la kuhakikisha amani na utulivu inakuwepo katika jamii. Katika kipindi cha Julai, 2015 hadi Machi, 2016 jumla ya maombi 472 ya kusajili vyama yalipokelewa ambapo kati ya hayo maombi 370 ni ya vyama vya kijamii na maombi 102 ni vyama vya kidini. Katika kipindi hicho vyama 404 vilisajiliwa, kati ya hivyo 378 ni vya kijamii na 26 ni vya kidini. Aidha, maombi ya vyama 55 bado yanashughulikiwa na maombi ya vyama 13 yamekataliwa kutokana na kukosa sifa.

90. **Mheshimiwa Spika**, uhakiki wa vyama umeendelea kufanyika ikiwa ni pamoja na kuboresha kanzidata ya vyama ili kuwa na kumbukumbu sahihi kwa vyama vyote vilivyosajiliwa chini ya Sheria ya Vyama, Sura 337 ambavyo vinakidhi vigezo vya kuendelea kuwepo kwenye daftari la usajili wa vyama. Vilevile, hatua

mbalimbali zimechukuliwa za kutoa kusudio la kuvifutia usajili vyama visivyotekeleza wajibu wao kulingana na Sheria ya Vyama, Sura 337 na kanuni zake. Hadi sasa vyama 1,481 tayari vimefutwa usajili na vilevile hatua za uhakiki kwa vyama vingine visivyokidhi matakwa ya Sheria unaendelea. Katika mwaka wa fedha 2016/2017 Wizara itaendelea kusajili vyama, kusimamia vyama na kufanya uhakiki wa vyama vilivyo hai na kufanya ukaguzi katika Mikoa mbalimbali ya Tanzania Bara.

KUBORESHA SERA, SHERIA, KANUNI, MIKAKATI NA USIMAMIZI WAKE

91. **Mheshimiwa Spika**, katika mwaka wa fedha 2015/2016 Wizara imeendelea na hatua za kuboresha sera, sheria, kanuni na mikakati mbalimbali ili kuimarisha utendaji kazi na huduma inazozitoa. Rasimu 3 za sera zimeandaliwa, sera moja ipo katika mapitio, rasimu 3 za sheria zipo katika hatua mbalimbali za maandalizi. Aidha, kanuni mbalimbali za sheria zimeandaliwa na kuidhinishwa. Katika mwaka 2016/17 Wizara itaendelea kukamilisha kuandaa sera, sheria, kanuni na mikakati mbalimbali ili kuidhinishwa na kuanza kutumika. Aidha, Wizara itaendelea kufanya kazi kwa kufuata sheria, kanuni, taratibu na kuzingatia utawala bora.

MAPAMBANO DHIDI YA VVU/UKIMWI NA MAGONJWA SUGU YASIYOAMBUKIZWA

92. **Mheshimiwa Spika**, katika kuendeleza mapambano dhidi ya Virusi vya Ukimwi (VVU) na UKIMWI, Wizara yangu imendeleza juhudi mbalimbali za kuimarisha mapambano hayo kwa kutoa mafunzo ya elimu rika kwa askari, watumishi, familia za askari na wafungwa ikiwa ni pamoja na kuhamasisha upimaji wa hiari. Pamoja na hayo, Wizara iliendelea kuwapatia fedha kila mwezi askari na watumishi raia wanaoishi na virusi vya UKIMWI kwa ajili ya kuimarisha afya zao dhidi ya magonjwa nyemelezi. Katika mwaka wa fedha 2016/2017, mkazo zaidi utakuwa katika kutoa elimu ya kujikinga na maambukizi mapya kwa askari na watumishi raia sambamba na upimaji wa afya zao.

USHIRIKISHWAJI WA WAFANYAKAZI

93. **Mheshimiwa Spika**, katika mwaka wa fedha 2015/16 Wizara iliwashirikisha wafanyakazi katika maamuzi mbalimbali yanayohusu utendaji kazi wa Wizara kupitia Mabaraza ya Wafanyakazi. Aidha, vikao viwili vya kisheria vya Baraza la Wafanyakazi vilifanyika na maamuzi mbalimbali yalifikiwa. Katika mwaka wa fedha 2016/2017 Wizara itaendelea kuwashirikisha wafanyakazi katika maamuzi yanayofikiwa kwa mujibu wa sheria.

MAFUNZO, AJIRA MPYA NA KUPANDISHWA VYEO WATUMISHI

94. **Mheshimiwa Spika**, Wizara iliendelea na jitihada za kuwaendeleza kitaaluma watumishi wa Wizara kwa kuwapatia mafunzo elekezi watumishi 30, na kuwawezesha watumishi 17 kuhudhuria mafunzo ya muda mrefu katika kozi mbalimbali zikiwemo za shahada, stashahada na cheti. Vilevile, watumishi 3,689 walipandishwa vyeo katika kada mbalimbali na watumishi 25 walijajiriwa kwa kada mbalimbali kufanya kazi ndani ya Wizara. Aidha, katika mwaka wa fedha 2016/17, Wizara inatarajia kupeleka watumishi 20 katika mafunzo ya muda mfupi na watumishi 15 katika mafunzo ya muda mrefu katika programu mbalimbali, kuwapandisha vyeo watumishi kutokana na sifa kulingana na miundo yao ya kiutumishi pamoja na kuajiri watumishi wapya ili kujaza nafasi zilizoachwa wazi kutokana na sababu mbalimbali ikiwa ni pamoja na watumishi kufariki, kustaafu na kuacha kazi.

V. TAARIFA YA UTEKELEZAJI WA AHADI ZA SERIKALI BUNGENI 2015/16

95. **Mheshimiwa Spika**, utekelezaji wa ahadi zilizotolewa na Serikali Bungeni katika mwaka wa fedha 2015/2016 umeelezwa katika **Kiambatisho Na.1** cha Hotuba hii. Ahadi hizo zipo katika maeneo ya vitendea kazi, ajira na mafunzo, misako na doria, ujenzi na ukarabati wa ofisi, vituo, nyumba na magereza, zoezi la utambuzi na usajili wa watu na kuwarejesha wakimbizi kwao.

VI. SHUKRANI

96. **Mheshimiwa Spika**, kwa niaba ya Wizara ya Mambo ya Ndani ya Nchi napenda kuwashukuru kwa dhati wale wote walioshirikiana nasi katika kipindi cha mwaka wa fedha 2015/16 katika kutimiza malengo yetu. Shukrani za dhati ziwaendee wajumbe wa Kamati ya Kudumu ya Bunge ya Nje, Ulinzi na Usalama chini ya Mwenyekiti wake Mheshimiwa Balozi Adadi Mohamed Rajabu, Mbunge wa Jimbo la Muheza, kwa kupitia na kuchambua Makadirio ya Mapato na Matumizi ya Wizara ya Mambo ya Ndani ya Nchi kwa mwaka wa fedha 2016/2017.

97. **Mheshimiwa Spika**, shukrani za kipekee nazitoa kwa viongozi wenzangu katika Wizara nikianzia na Mheshimiwa mhandisi Hamad Masauni Mbunge wa Jimbo la Kikwajuni, Naibu Waziri wa Mambo ya Ndani ya Nchi; Meja Jenerali Projest A. Rwegasira, Katibu Mkuu; Balozi Simba Yahaya, Naibu Katibu Mkuu; Bwana Ernest Mangu, Inspekta Jenerali wa Polisi; Bwana John Minja, Kamishna Jenerali wa Magereza; Bwana Thobias Andengenyee, Kamishna Jenerali wa Zimamoto na Uokoaji; Bwana Pius Nyambacha Kamishna Jenerali wa Zimamoto na Uokoaji mstaafu; Bibi Victoria Lembeli, Kaimu Kamishna Jenerali wa Uhamiaji; Dkt. Modestus Kipilimba,

Kaimu Mkurugenzi Mkuu wa Mamlaka ya Vitambulisho vya Taifa; Makamishna, Wakurugenzi na Wakuu wote wa Idara na Vitengo, Makamanda, Askari pamoja na Wafanyakazi wote wa Wizara ya Mambo ya Ndani ya Nchi ambao wamesaidia maandalizi ya hotuba kwa namna moja au nyingine na vilevile kwa kuweza kufanikisha utekelezaji wa majukumu ya Wizara.

98. **Mheshimiwa Spika**, nachukua pia fursa hii kuwashukuru Washirika wa Maendeleo walioendelea kushirikiana nasi katika kutekeleza progamu na mipango ya Wizara Washirika hao ni pamoja na Austria, China, Japan, Korea Kusini, Marekani, Misri, Uingereza, Ujerumani, Umoja wa Falme za Kiarabu, Uturuki na taasisi za kimataifa zikiwemo INTERPOL, IOM, EU, UNHCR, DFID, USAID, UNICEF, WFP na Pharm Access pamoja na wadau wengine wote kwa misaada yao ambayo imeongeza uwezo wa kiutendaji katika Wizara ya Mambo ya Ndani ya Nchi.

99. **Mheshimiwa Spika**, mwisho ingawa sio mwisho kwa umuhimu ninamshukuru mke wangu pamoja na watoto wangu kwa kunivumilia pale ambapo wananihitaji na nashindwa kuwa nao, kutokana na kuwa katika utekelezaji wa majukumu ya kitaifa.

VII. MAOMBI YA FEDHA KWA MWAKA 2016/2017

100. **Mheshimiwa Spika**, ili kuiwezesha Wizara ya Mambo ya Ndani ya Nchi kutekeleza majukumu yake katika mwaka wa fedha 2016/17, naliomba Bunge lako Tukufu lipitishie Makadirio ya Mapato na Matumizi ya Wizara ya Mambo ya Ndani ya Nchi kwa mwaka wa fedha 2016/2017 ya jumla ya shilingi 864,106,290,105. Kati ya fedha hizo shilingi 316,126,377,000 ni za matumizi mengineyo, Shilingi 500,056,492,000 kwa ajili ya mishahara na shilingi 47,923,421,105 ni kwa ajili ya utekelezaji wa miradi ya maendeleo. Mchanganuo ni kama ifuatavyo:-

a. Fungu 14 – Jeshi la Zimamoto na Uokoaji

(i) Matumizi Mengineyo Shilingi	11,186,151,000.00
(ii) Mishahara Shilingi	17,281,428,000.00
(iii) Matumizi ya maendeleo Shilingi	3,500,000,000.00
Jumla	31,967,579,000.00

b. Fungu 28 – Jeshi la Polisi

(i) Matumizi Mengineyo Shilingi	187,429,446,000.00
(iii) Matumizi ya Mishahara Shilingi	342,411,819,000.00
(iii) Matumizi ya maendeleo Shilingi	5,370,041,105.00
Jumla	535,211,306,105.00

c. Fungu 29 – Jeshi la Magereza

(i) Matumizi Mengineyo Shilingi	87,630,603,000.00
(iii) Mishahara Shilingi	104,313,834,000.00
(iii) Matumizi ya maendeleo Shilingi	3,053,380,000.00
Jumla	194,997,817,000.00

d. Fungu 51 – Wizara ya Mambo ya Ndani ya Nchi na NIDA

(i) Matumizi Mengineyo Shilingi	15,041,937,000.00
(iii) Mishahara Shilingi	4,330,051,000.00
(iii) Matumizi ya maendeleo Shilingi	30,000,000,000.00
Jumla	49,371,988,000.00

e. Fungu 93 – Idara ya Uhamiaji

(i) Matumizi Mengineyo Shilingi	14,838,240,000.00
(iii) Mishahara Shilingi	31,719,360,000.00
(iii) Matumizi ya maendeleo Shilingi	6,000,000,000.00
Jumla	52,557,600,000.00
Jumla Kuu	864,106,290,105.00

101. **Mheshimiwa Spika**, nakushukuru wewe, Waheshimiwa Wabunge wote pamoja na wananchi wengine wote kwa kunisikiliza. Aidha, Hotuba hii inapatikana pia katika tovuti ya Wizara ya Mambo ya Ndani ya Nchi; www.moha.go.tz.

102. **Mheshimiwa Spika**, naomba kutoa hoja.

Jedwali Na.1 Linaonyesha Mchanganuo wa Wakimbizi kwa Utaifa Hadi 31 Machi, 2016

TAIFA	IDADI JANUARI – MACHI 2016
Burundi	*167,715
Congo (DRC)	64,076
Somalia	150
Mataifa Mchanganyiko	216
Jumla	232,157

* Idadi hii inajumuisha wakimbizi Warundi 22,227 wa mwaka 1972 wanaoishi katika vijiji vilivyopo mkoani Kigoma

Jedwali Na.2 Linaonyesha Mchanganuo wa Wakimbizi kwa Kila Mkoa na Kambi/Makazi hadi 31 Machi, 2016

MKOA WA KIGOMA	IDADI JANUARI – MACHI 2016
Kambi ya Nyarugusu (Wakongo)	64,076
(Warundi)	78,158
Kambi ya Nduta (Warundi)	52,952
Kambi ya Mtendeli (Warundi)	5,322
Mataifa mchanganyiko	188
Wakimbizi waishio vijijini (walioingia mwaka 1972)	22,227
JUMLA	222,923

MKOA WA KATAVI	IDADI JANUARI – MACHI 2016
Mishamo (Warundi)	2,783
Katumba (Warundi)	3,775
JUMLA	6,558

MKOA WA TABORA	IDADI JANUARI – MACHI 2016
Ulyankulu (Warundi)	2,272

MKOA WA TANGA	IDADI JANUARI – MACHI 2016
Chogo (Wasomali)	150

MKOA WA DAR ES SALAAM	IDADI JANUARI - MACHI 2016
Mataifa mchanganyiko	28
MKOA WA KAGERA	IDADI JANUARI – MACHI 2016
Kituo cha Mpito Lumasi Ngara	226
Wapiganaji (Askari)	58
JUMLA	285
JUMLA KUU	232,215

Kiambatisho Na.1

TAARIFA YA UTEKELEZAJI WA AHADI ZA SERIKALI ZILIZOTOLEWA BUNGENI NA MHESHIMIWA WAZIRI WA MAMBO YA NDANI YA NCHI KWA MWAKA WA FEDHA 2015/2016

FUNGU 14-JESHI LA ZIMAMOTO NA UOKOAJI

NA	AHADI	UTEKELEZAJI
1.	Kufanya ukaguzi maeneo 63,500 nchi nzima.	Kuanzia Julai, 2015 hadi Machi, 2016 jumla ya maeneo 39,697 yalikaguliwa ikiwa sawa na asilimia sitini na tatu (63%) ya lengo lililopangwa kwa mwaka.
2.	Kutoa mafunzo kwa askari na watumishi mbalimbali ili kuboresha utendaji kazi.	Katika mwaka 2015/16 watumishi 24 walipatiwa mafunzo ndani ya nchi ikiwemo Stashahada saba (7), Shahada nane (8) na Shahada ya Uzamili nane (8). Aidha, Afisa mmoja (1) anaendelea na kupatiwa mafunzo ya uchunguzi wa moto nchini Uingereza. Aidha, askari 481 walioajiriwa mwezi

		Januari, 2016 walipatiwa mafunzo ya uaskari na namna ya kukabiliana na majanga ya moto pamoja na uokoaji.
3.	Kutoa elimu kwa umma kwa lengo la kupunguza majanga ya moto nchini.	Elimu kwa Umma juu ya namna ya kukabiliana na majanga ya moto imetolewa kupitia vyombo mbalimbali vya habari ikiwemo televisheni, redio na magazeti. Elimu hiyo imetolewa katika maeneo mbalimbali ikiwemo shule za msingi na Sekondari, vyo, masoko, viwanda, makazi na sehemu mbalimbali za biashara. Elimu kwa umma imeweza kutolewa hadi ngazi ya kata kwa kushirikiana na viongozi wa Serikali za Mitaa.

FUNGU 28-JESHI LA POLISI

NA	AHADI	UTEKELEZAJI
1.	Kuongeza idadi ya askari wanaofanya kazi katika ngazi ya Tarafa/Jimbo na Kata/Shehia.	Katika kipindi cha mwaka wa fedha 2015/2016 Jeshi limeongeza askari katika ngazi ya Tarafa/Jimbo kutoka 608 hadi 611 na katika ngazi ya Kata/Shehia kutoka 3,812 hadi 3,832.
2.	Kuhakikisha mauaji ya wanawake, wazee na watu wenye ulemavu wa ngozi yanadhibitiwa	Ili kudhibiti mauaji ya wanawake, wazee, na watu wenye ulemavu wa ngozi Serikali imetoa elimu ya kuwajengea uwezo wananchi namna ya kutambua viashiria vya uhalifu, utoaji wa taarifa za siri, kubaini mipango ya uhalifu kabla haujatendeka.
3.	Kushirikiana na vyombo vya Ulinzi na Usalama ndani na nje ya nchi kwa lengo la kuzuia uhalifu unaovuka mipaka usitokee ndani ya ardhi ya Tanzania	Jeshi la Polisi limeshiriki katika mikutano ya SARPCCO, EAPCCO, African Regional Police pamoja na kushiriki katika mafunzo ya kupambana na uhalifu na wahalifu wanaovuka mipaka kama vile makosa ya kimazingira, ujangili, wizi wa vyombo vya moto hususan magari, ugaidi, usafirishaji wa binadamu, madawa ya kulevya pia na kubadilishana taarifa za kiintelijensia.
4.	Kushirikiana na Mamlaka za Serikali za Mitaa na Serikali Kuu ili kuzuia mauaji, majeruhi na uharibifu wa mali unaosababishwa na migogoro ya ardhi	Tumeshauriana na kushirikiana na Wizara ya Ardhi Nyumba na Maendeleo ya Makazi, Wizara ya Kilimo, Uvuvi na Mifugo na TAMISEMI. Tumetoa elimu ya utatuzi wa migogoro kwa kutumia mabaraza ya usuluhishi ya kata kwa wakulima na wafugaji wapatao 105 wilayani Mvomero, mkoani Morogoro.
5.	Kutekeleza wajibu wake wa	Katika kutekeleza wajibu wa ulinzi na usalama

	ulinzi wa usalama na amani kwa ukamilifu kwa kuzingatia sheria, kanuni na taratibu.	Jeshi la Polisi linazingatia kanuni, taratibu na miongozo na wanaokiuka wanachukuliwa hatua za kinidhamu na kisheria.
6.	Kuwaruhusu maafisa, wakaguzi na askari kufanya mitihani maalum itakayowawezesha kushiriki katika Operesheni za Ulinzi wa Amani ndani na nje ya nchi.	Jeshi limeendelea kuwaruhusu askari wake kushiriki katika Operesheni za kimataifa. Jumla ya askari 94 wako katika nchi za Sudan, Sudan Kusini na Lebanon.
7.	Kuajiri askari wapya 3,500 na kuwapandisha vyeo askari 6,274.	Jeshi la Polisi limeajiri askari 3,882 ambao wapo katika Chuo cha Polisi Moshi na wanatarajiwa kuhitimu mafunzo ya awali (<i>Recruit</i>) mwishoni mwa mwezi Juni, 2016. Kuhusu mafunzo, jumla ya askari na maafisa 8,894 wamepatiwa mafunzo katika vyuo vya ndani na nje ya nchi. Katika kipindi hicho jumla ya askari, wakaguzi na maafisa 4,065 wa vyeo mbalimbali walipandishwa vyeo.
8.	Kuongeza upekuzi kwa askari wake na kwa vijana wanaoomba kujiunga na Jeshi ili kuwa na askari wenye nidhamu ya hali ya juu na moyo wa dhati wa kulitumikia Jeshi na Taifa kwa ujumla.	Ili kuhakikisha Jeshi linapata askari wenye nidhamu na wazalendo limeendelea kutekeleza agizo la Serikali la kuchukua vijana waliohitimu kutoka Jeshi la Kujenga Taifa (JKT) na Jeshi la Kujenga Uchumi (JKU).
9.	Kuendelea kuwatambua maafisa, wakaguzi, askari na watumishi raia wanaotekeleza majukumu yao kwa ufanisi mkubwa na kuwatunuku sifa na zawadi stahiki.	Jumla ya watumishi na wadau 201 wakiwemo askari 152, wakaguzi 17, maafisa 12, watumishi raia 12 pamoja na wadau 10 walipewa zawadi ya tuzo na fedha taslimu jumla ya shilingi 19, 450,000.00

FUNGU 29-JESHI LA MAGEREZA

N A	AHADI	UTEKELEZAJI
1.	Kuendelea kuimarisha huduma ya usafirishaji wa mahabusu kwenda	Ili kutatua tatizo la usafiri Serikali imeendelea na taratibu za kutafuta fedha kwa ajili ya ununuzi wa magari 905 kwa ajili ya shughuli za usafiri na

	mahakamani na kurudi magerezani katika Wilaya nyingine za Mkoa wa Dodoma.	usafirishaji magerezani ambapo kati ya magari hayo magari 480 yatatumika katika jukumu la kusafirisha mahabusu kwenda mahakamani na kurudi magerezani.
2.	Kuendelea kuyafanyia matengenezo matrekta yaliyopo pamoja na zana zake katika magereza mbalimbali nchini.	Zoezi la matengenezo ya matrekta linaendelea kufanyika katika vituo vya Babati – Manyara, Ushora – Singida, Karanga – Kilimanjaro, Ngwala – Mbeya, Nachingwea – Lindi, Kongwa – Dodoma na Matongo – Simiyu.
3.	Kuendelea kuviimarisha viwanda vidogo vidogo vilivyopo katika Magereza mbalimbali nchini kwa kuvipatia nyenzo na malighafi ili viendeele kutekeleza jukumu la msingi la kuwarekebisha wafungwa.	Katika mwaka wa fedha 2015/2016, Jeshi la Magereza limekamilisha kazi ya kufunga mashine ya ukamuaji mafuta ya mawese katika kiwanda cha mafuta Kambi Kimbiji - Dar es Salaam pamoja na kufanya ukarabati wa pampu ya maji katika kiwanda cha chumvi kilichopo Gereza Lindi.
4.	Kuhudumia jumla ya ng'ombe wa nyama 9,300 na ng'ombe wa maziwa 3,000, mbuzi 3,240, kondoo 510 pamoja na wanyama wengine wadogo wadogo kwa kununua chanjo na dawa za kutosha na kuboresha mashamba ya malisho.	Jeshi la Magereza limenunua madawa mbalimbali ya joshu, tiba, mbegu (straw) na maji ya kuhifadhia mbegu za uhamilishaji mifugo kwa ajili ya ng'ombe, mbuzi na kondoo.
5.	Kuajiri askari wapya 1,500 na watumishi raia 15 na kutoa mafunzo ya uendeshaji wa magereza kwa maafisa na askari 3,200.	Jeshi la Magereza limeajiri askari wapya 1,396 na wanaendelea na mafunzo ya awali (recruit course) katika Chuo cha Magereza Kiwira – Mbeya. Jumla ya maafisa, askari na watumishi raia 1,680 wanaendelea na mafunzo mbalimbali nje ya vyuo vya Magereza, ambapo kati yao maafisa na askari ni 1,677 na raia ni watatu. Jumla ya watumishi wote walioko kwenye mafunzo ni 3,076. Mafunzo haya yatasaidia sana kuongeza weledi na kuwajengea uwezo wa kiutendaji watumishi hao kiasi cha kuwezesha kuboresha utendaji wa Jeshi la Magereza katika utoaji wa huduma kwa wananchi na pia kusimamia vema program za urekebishaji wa wafungwa magerezani.
6.	Kuendelea na ukamilishaji wa ujenzi wa miundombinu	Kazi ya uhamishaji wa njia ya maji (Diversion works) imefanyika kwa asilimia mia moja

	ya kilimo cha umwagiliaji Gereza la Idete.	(100%), ujenzi wa banio (weir) la mfereji limejengwa kwa asilimia 95 (95%) pamoja na kazi ya ujenzi wa tuta na kingo za mfereji mkuu (main canal) zimejengwa katika eneo la mita 1,730 kati ya mita 2,450 za mfereji huo.
7.	Kuongeza shughuli za uzalishaji kwa kuingia ubia na wawekezaji wa ndani na nje ya nchi ili kupata mtaji wa kutosha kuweza kukidhi soko la bidhaa zitokanazo na kilimo, mifugo, samani za ofisi, samani za nyumbani, bidhaa za ngozi na shughuli za ujenzi zinazosimamiwa na Shirika la Magereza.	Katika kuongeza juhudi za uzalishaji, Jeshi la Magereza limeingia ubia na Kampuni ya TARBIM toka Uturuki. Tayari ekari 1,500 zimeshalimwa katika gereza la Kigongoni – Bagamoyo, ambapo miundombinu ya umwagiliaji inatarajiwa kujengwa. Katika uwekezaji huu Jeshi la Magereza linachangia ardhi iliyothaminihwa kuwa ni asilimia thelathini (30%). Aidha, Kampuni ya TARBIM inatoa utaalamu, mtaji na nguvukazi. Sambamba na ubia huo, Jeshi la Magereza pia limeingia ubia na Kampuni ya kutengeneza Saruji ya Twiga Cement ambayo itashirikiana kwenye uchimbaji wa madini ya chokaa ambayo ni malighafi muhimu katika utengenezaji wa Saruji katika Kiwanda cha Wazo Hill-Dar es Salaam.
8.	Kulima hekta 1,300 za mazao mbalimbali ya mahindi, maharage, mpunga na mazao mengine kwa matarajio ya kuvuna tani 1,000.	Jeshi la Magereza lililima jumla ya hekta 235 katika mashamba ya mbegu bora za kilimo katika Magereza ya Nachingwea – Lindi, Wami Kuu na Mbigiri – Morogoro, Babati – Manyara, Kitai – Ruvuma na Arusha. Mazao yaliyolimwa ni alizeti, ufuta, mahindi, mbaazi na nyanya kwa matarajio ya kuvuna tani 500 za mazao ya mbegu hizo ambazo zitaazwa kwa Wakala wa Mbegu za Kilimo nchini (Agricultural Seed Agency – ASA).
9.	Kuendeleza juhudi zaidi za upandaji miti kwa kuyaongeza magereza ya Msalato-Dodoma, Bariadi-Simiyu na Ngudu - Mwanza katika Mpango wa mradi wa Hifadhi ya Mazingira na upandaji miti ambao unatekelezwa na Jeshi la Magereza kwa ushirikiano na Tanzania Forest Fund.	Shughuli za upandaji miti ziliendelea katika Magereza yote nchini ambapo tarehe 1 Aprili, 2016 ilipandwa miti 223,160 katika Magereza yote nchini. Aidha, Mradi wa Hifadhi ya Mazingira na Upandaji miti ambao unatekelezwa na Jeshi la Magereza kwa ufadhili wa Tanzania Forest Fund katika Magereza ya Mgagao, Isupilo – Iringa, Kambi Ihanga – Njombe na Mkwaya – Ruvuma una jumla ya miti 1,000,000.

FUNGU 51-MAKAO MAKUU YA WIZARA YA MAMBO YA NDANI YA NCHI

NA	AHADI	UTEKELEZAJI
1.	Kufungua ofisi za usajili katika Wilaya zote hapa nchini na kuendelea kusajili wananchi katika Wilaya hizo.	Ofisi za usajili zimefunguliwa katika Wilaya zote za mikoa ya Dar es Salaam, Pwani, Lindi, Mtwara, Morogoro, Tanga, Kilimanjaro, Ruvuma na Mikoa yote ya Zanzibar.
2.	Kununua vifaa vya usajili 500, vifaa vya kugawia vitambulisho 700, mashine za kusomea vitambulisho 1,300 na kuajiri watumishi wapya 800.	Katika mwaka wa fedha 2015/16 Mamlaka ya Vitambulisho imeajiri watumishi 557 wa kudumu. Aidha, vifaa husika havijanunuliwa.
3.	Kushirikisha taasisi nyingine za Serikali katika usajili wa makundi maalumu ya watu ili kupunguza gharama za usajili. Kwa kuanzia itashirikiana na Bodi ya Mikopo ya Wanafunzi wa Elimu ya Juu katika kuwasajili wanafunzi wote katika vyuo vya elimu ya juu ili vitambulisho visaidie katika utoaji na urejeshwaji wa mikopo kwa wanafunzi hao.	Mamlaka katika mwaka wa fedha 2015/16 imesajili jumla ya wanafunzi 23,000 katika vyuo vyote vya elimu ya juu nchini na vitambulisho vimeanza kutumika katika kuwapatia mikopo wanafunzi hao pamoja na kuwafuatilia wale walionufaika na mikopo ili waweze kurejesha.
4.	Kushirikiana na SUMATRA katika usajili wa madereva kwa ajili ya kuwatambua.	Mamlaka ya Vitambulisho inaendelea na mpango wa kushirikiana na SUMATRA na NHIF katika kuongeza wigo wa usajili
	Kushirikiana na Mfuko wa Taifa wa Bima ya Afya (NHIF) katika kuongeza wigo wa kuwasajili wanachama wapya wa mfuko ambao watatumia kitambulisho cha taifa katika kupata huduma za mfuko huo.	Mkakati umeshakamilika inasubiriwa kuanza mpango wa majaribio kabla ya kuendelea na utekelezaji kamili wa mpango huu.

NA	AHADI	UTEKELEZAJI
5.	Kuendelea kusimamiwa kutekeleza Adhabu Mbadala nje ya kifungo gerezani kwa wahalifu wa vifungo vya muda mfupi usiozidi miaka mitatu.	Katika mwaka 2015/16 Wizara imeendelea kusimamia utekelezaji wa adhabu mbadala katika mikoa 21 ya Tanzania Bara. Jumla ya Taarifa za Uchunguzi wa Kijamii 1,601 ziliandaliwa na kuwezesha wafungwa 1,253 kuingizwa kwenye programu hii ambapo wanaume ni 1,117 na wanawake ni 136. Miongoni mwa wafungwa hao, 71 wametumikia adhabu ya Probesheni na wafungwa 1,182 wametumikia adhabu ya Huduma kwa Jamii kwa kufanya kazi za kijamii. Aidha, wafungwa 656 wamemaliza adhabu zao katika kipindi hicho.
6.	Kuendelea kupokea na kushughulikia malalamiko ya wananchi na watumishi wa Wizara na kufanya uchunguzi wa kina ndani na nje ya ofisi.	Katika kipindi cha Julai, 2015 hadi Machi, 2016 Wizara ilipokea jumla ya malalamiko 238. Kati ya malalamiko hayo, 138 yalipatiwa ufumbuzi na wahusika kujulishwa na mengine 100 yako katika hatua mbalimbali za kushughulikiwa.
7.	Kuendelea kusajili vyama, kufanya uhakiki wa vyama vilivyo hai na kufanya ukaguzi katika Mikoa 9 ya Tanzania Bara.	Kwa mwaka wa fedha 2015/2016 jumla ya vyama 404 vimesajiliwa ambapo 378 ni vya kijamii na 26 vya kidini. Aidha, maombi ya vyama 55 bado yanashughulikiwa na maombi ya vyama 13 yamekataliwa kutokana na kukosa sifa.
8.	Kuendelea na mkakati wa kuimarisha matumizi ya TEHAMA katika huduma inazotoa sambamba na kufanya mapitio ya Mpango Mkakati wa TEHAMA wa Wizara wa mwaka 2011/12 - 2013/14.	Miundombinu ya TEHAMA imehuishwa kwenye ofisi za Dodoma na Wizarani. Aidha, kupitia mradi wa mawasiliano ya Serikali (GovNet) miundombinu ya TEHAMA imefungwa na kuanza kutumika. Zoezi la Mapitio ya Mpango Mkakati wa TEHAMA linaendelea.
9.	Kuendelea kuwashirikisha wafanyakazi katika maamuzi yanayofikiwa kwa mujibu wa sheria na pia kutoa nafasi ya kushiriki katika michezo.	Mikutano miwili ya Baraza la Wafanyakazi imefanyika, ambapo mmoja ukiwa wa kupitia utekelezaji wa Bajeti ya Wizara na mwingine ni wa kawaida.
10.	Kuwapeleka masomoni watumishi 42 katika	Watumishi 30 walipewa mafunzo elekezi na watumishi 17 walipelekwa mafunzo ya muda

NA	AHADI	UTEKELEZAJI
	mafunzo ya muda mfupi na muda mrefu na kuwapandisha vyeo watumishi kadri watakavyopata sifa kulingana na miundo yao ya kiutumishi	mrefu. Aidha, watumishi 16 walipandishwa vyeo.

FUNGU 93-IDARA YA UHAMIAJI

NA	AHADI	UTEKELEZAJI
1.	Kuhakikisha huduma za kiuhamiaji zinatolewa kwa njia ya ki-elektroniki (uhamiaji mtandao), ambapo huduma za uhamiaji kama vile utoaji wa hati za safari, vibali vya ukaazi na visa zitatolewa kwa njia ya ki-elektroniki na kuongezewa alama za siri.	Katika kipindi cha Julai, 2015 hadi Machi, 2016 Idara ya Uhamiaji imendelea na taratibu za kumpata mkandarasi pamoja na kutafuta fedha za kugharamia mradi wa kutoa huduma za kiuhamiaji kwa njia ya ki-elektroniki.
2.	Kuajiri watumishi wapya 1,066 na kutoa mafunzo kwa watumishi 600 waliopo kazini.	Katika mwaka wa fedha 2015/2016 Idara ya Uhamiaji imepata kibali cha kuajiri askari wapya 1,000 ambapo askari 298 wapo katika mafunzo ya awali ya Uhamiaji katika Chuo cha Polisi Moshi wakati inaendelea na utaratibu wa kuajiri askari wapya 702. Kadhalika, Idara imeajiri watumishi raia 72. Katika kuwajengea uwezo watumishi askari 156 na watumishi raia 20 wamehudhuria mafunzo ya muda mfupi wakati askari 193 na watumishi raia 16 wamehudhuria mafunzo ya muda mrefu ndani ya nchi.
3.	Kuendelea na ujenzi wa ofisi katika Mikoa ya Mtwara, Geita, Lindi, Manyara na ujenzi wa vituo vya Ileje-Mbeya na Korongwe Wilayani Rorya Mkoani Mara pamoja na kufanya ukarabati wa awamu ya pili wa majengo	Ujenzi wa majengo ya ofisi katika mikoa mbalimbali kama ifuatavyo; a) Mradi wa ujenzi wa ofisi ya Uhamiaji Mtwara umesimama ukiwa katika kiwango cha asilimia 10. Kufuatia hali hiyo Idara imeshauri kuvunjwa kwa mkataba ili hatua stahiki zifuatwe. b) Mkoa wa Geita mradi upo katika kiwango cha

NA	AHADI	UTEKELEZAJI
	ya Chuo cha Uhamiaji – Moshi na jengo la Makao Makuu – Dar es Salaam.	asilimia 40 na kazi inayofanyika kwa sasa ni ujenzi wa ring beam ya gorofa ya pili. c) Kufuatia maendeleo ya ujenzi wa mradi wa ofisi ya Uhamiaji mkoa wa Manyara kusimama kutokana na mgogoro baina ya Mkandarasi na Mshauri elekezi, Idara imeshauri kuvunjwa kwa mkataba huo ili hatua stahiki zifuatwe. d) Mkoa wa Lindi mradi upo kiwango cha aslimia 65 na kazi inayofanyika kwa sasa ni <i>electric wiring installation</i>, ujenzi wa kibanda cha mlinzi na landscaping. e) Mkoa wa Pwani mradi upo katika kiwango cha 75% na mkandarasi anatengeneza landscaping na kufunga madirisha. f) Ujenzi kwa ajili ya ofisi ya Uhamiaji Wilaya ya Ileje mkoani Mbeya hatua iliyopo sasa ni kwamba mshauri elekezi amewasilisha makisio ya gharama ya mradi pamoja na kitabu cha zabuni. g) Ujenzi wa Kituo cha Kirongwe wilayani Rorya Mkoani Mara haukuweza kutekelezwa mwaka huu kutokana na kutokukamilika kwa taratibu za manunuzi. h) Ukarabati wa jengo la Makao Makuu – Dar es Salaam mshauri elekezi amepatikana na kazi hiyo imepangwa kufanyika katika mwaka wa fedha 2016/2017 i) Ukarabati wa chuo cha Uhamiaji upo katika hatua ya kumpata mshauri elekezi wa mradi.
4.	Ukarabati wa nyumba za makazi kumi na saba (17) mkoani Tabora katika mwaka wa fedha 2015/2016.	Idara imeweza kumpata mshauri elekezi wa nyumba za makazi Tabora.